

TEVISKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 20 (1007) GEGUZES - MAY 15 • 1969 LIETUVIŲ SVIETIMO IR SEIMOS METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 140, ONT. CANADA • Tel. 368-6813

Tauta kryžkeleje

Likiminės problemos lietuvių tautą vargina ne nuo šiandien. Jas turėjo spręsti jau Lietuvos kunigaikščiai, išėję į tarptautinę tarpvalstybinę areną. Grūmėsi su jomis ir Mindaugas, ir Vytautas, ir Jogaila, ir visa eilė kitų vadų, kuriems teko stovėti savojo krašto priešakyje. Būdinga tai, kad tos likiminės lietuvių tautos problemos net ir po šimtmečių tebėra panašios. Nuo to meto, kai Lietuva atsidūrė tarp Rytų ir Vakarų galybių, yra priversta grumtis dėl savo išlikimo. Pasirinkimas geografinės kryžkelės pastatė lietuvių ir nuolatine politinė, kultūrinė ir religinė kryžkelė. Ją išgyvename ir šiandien. Nors šiuo metu Lietuva yra Rytų galybės vergijoj, vis dėlto sudaro vakarinį jos sparną, kuriuo pasiekia, kad ir labai ribotu mastu, laisvuosius Vakarus. Be to, dalis tautos — išeivija gyvena Vakaruose. Tautinio išlikimo instinktas diktuoja, kad toksai tautos išdalinimas yra grėsmingas. Jeigu buvo kalbama, kad nepriklausomos Lietuvos išlikimas tarp Rytų-Vakarų galybių yra trapus, juo labiau tai pasakytina apie tautą be savos valstybės, apie tautos dalis, išsklaidytas svetimųjų platuose. Tokiose sąlygose tautai išlikti reikia žydiško atsparumo, pajėgiantio atlaikyti šimtmečių alinimą. Nepaprastose sąlygose reikia ir nepaprasto atsparumo. Svarbu, kad tautinė sąmonė jungtų visus tautos narius kur jie begyventų — pavergtose Lietuvoje, Rytuose ar Vakaruose. Ne tiek žemė turi būti jungtumi, kiek dvasinė-tautinė sąmonė.

Zvelgiant iš tokios situacijos, aiškiai matyti, kad nuolatine izoliacija tarp išsklaidytų tautos dalių veda į sunykimą. Kai nėra gyvos tautinės apykaitos, blėsta ir pati tautinė sąmonė kaip pagrindinė jungtis. Taiškiai yra pastebėję dabartinis PLB valdybos pirmininkas Stasys Barzdukas pareiškimu, kad oazių laikai yra praėję. Kitaip tariant, užsidarymas S. Amerikos, Australijos, P. Amerikos, Europos lietuvių gretose veda į dvasinį sunykimą. Dėlto svarbūs yra didieji lietuvių susijudimai — kongresai, parodos, operos, dainų ir šokių šventės, meno dienos, sporto šventės ir t.t. Vertingos yra pajėgesnės meno vienetų išvykos į kitus kraštus, kur gyvena dar gana gausūs lietuvių būriai. Remtini taip pat paskirų menininkų apsilankymai įvairiuose lietuvių gyvenamuose kraštuose. Reikšmingos visuomenės veiklų bei politikų kelionės, kuriose jie turi progos sueti ir tiesioginį kontaktą su savo tautiečiais. Visa tai prisideda prie lietuviškosios apytakos gyvinimo, tautinės sąmonės galvinimo. Tuo būdu stipriau imame jausti savo priklausomybę lietuvių tautai, pergyventi jos rūpesčius, kovas ir viltis. Jei užsidarymas savuose getuose alina ir smukdo, tai išėjimas į platesnį akiratį praplečia horizontus, padvelkia nauju vėju. Tada lietuviškas gyvenimas nebeatrodo toks seklius ir siaurus kaip savaime gete. Lietuvių, kad ir labai išsisklaidę, savo kūrybiškumo nėra praradę. Yra daug ir gražių jo aprašų, tik reikia išdrįst pažvelgti globaliniu mastu.

Tautinės apytakos pagyvinimas tarp laisvojo pasaulio lietuvių yra mūsų rankose — niekas kelio jam nepastatys, nebent mūsų pačių nepasankumas, organizacijos stoka. Daug sunkesnė problema — ryšiai su pavergtose Lietuvos tautiečiais. Visiems aišku, kad nuolatine izoliacija išeivijos nuo tautos kamieno yra pavojinga abiem pusėm. Bet ji yra užkarta politinės ir karinės galybės — Sov. Sąjungos. Jeigu tos prievartinės izoliacijos nebūtų, jeigu Lietuva šiandien būtų laisvas kraštas, išeivija padarytų ją nauju Izraeliu. Deja, šiuo metu reikia tenkintis labai jau ribotais ryšiais. Ir tai dėlto, kad juos varžo okupacinė valdžia, neleidama laisvai keliauti po Lietuvą, be to, keliauninkus panaudoja savo politiniams tikslams. Tam yra sudaryta speciali organizacija, kurios žmonės yra verčiami tarnauti maskvinei politikai. Tokiai būklei esant nėra išmintinga be jokios atodairos vykdyti į Lietuvą ir tapti tos politikos aukomis ar net rėmėjais. Vis dėlto ir čia apdairi asmeninė iniciatyva gali rasti kelius pas savo tautiečius — juos aplankyti arba į savo gyvenamąjį kraštą pasikviesti. Patirtis rodo, kad nežūrint visų kliūčių, yra įmanoma palaikyti asmeninius, privačius ryšius su savaisiais. Tie keliai dar tebėra labai siauri, bet jais jau gali reikštis dvasinė-tautinė apytaka. Aišku, jais gali smeltis ir nuodai, bet jie nesunkiai pastebimi, sąmoningame, apdairiam lietuviui nepavojingi. Žinant pavojus, galima ju išvengti.

KANADOS ĮVYKIAI

KANADOS DUONA KUBAI

Kanados malūnininkų delegacija Maskvoje pasirašė sutartį pristatyti Kubai kvietinių milų už \$17 milijonų. Metų pradžioje Sovietų Sąjunga Kubai nupirko kvietinių už \$12 milijonų. Taigi, šiemet Kanada sovietams pardavė tik 15 milijonų bušelių kvietinių už \$29 milijonus.

Susisiekimo ministro P. Hellyrio pasitraukimas privertė premjerą P. E. Trudeau pertvarkyti ministerių kabinetą. Naujojo susisiekimo ministro paskirtas Donald Jamieson, kuris lig šiol rūpinosi teikimo reikalais. Jo vieta teko ligšioliniam ministrui be portfelio James Richardsonui. P. Hellyer šalutinės pareigos — rūpinamasis gyvenamųjų namų statyba perėmė Robertas Andras, vadovavęs P. Hellyer vėjui ir liberalų partijos vadus. Savo pavaduotoju premjeras pasirinko užsienio reikalų ministrį Mitchell Sharp. Pastarasis paneigė plačiai pasklidusius gandus apie planuojamą pasitraukimą dėl nuomonių skirtumo su P. E. Trudeau užsienio politikos klausimais.

Prekybos ministras J. L. Pepin lankėsi Japonijoje, Tailandijoje, Malezijoje, Australijoje ir N. Zelandijoje. Prekybai su Ramiojo vandenyno kraštais plėsti Kanada šiemet išleis \$165.000. J. L. Pepin reikė vilgti, jog Kanadai turbūt pavyks parduoti du atominius reaktorių Australijai ir N. Zelandijai. o Malezija yra pasiryžusi pirkti karinių lėktuvų. 1968 m. Kanada ir Ramiojo vandenyno kraštus eksportavo beveik \$2 milijonų vertės gaminių ir žaliavų. J. L. Pepin kelionės metu Prancūzijos atstovai Kantono

parodoje pasirašė sutartį parduoti komunistinei Kinijai 800.000 tonų kvietinių, nors lig šiol Kinija kvietinius pirkdavo iš Kanados. Ši netikėta sutartis, matyt, turi tikslą daryti diplomatinį spaudimą Kanadai oficialių santykių užmezgimo derybose. Kanados prekybinis balansas yra labai nepalankus Kinijai: iš jos Kanada pirkė \$25 milijonų vertės gaminių, o kvietinių pardavė už \$163 milijonus.

Iš pareigų pasitraukė Ontario indėnų vadas W. Nadjwon, socialinių ir šeimos reikalų ministras J. Yaremko patarėjas šios ministerijos indėnų skyriuje. Jis apkaltino J. Yaremko visišku abejingumu indėnų reikalams ir pareikalavo atstatyti indėnams Ontario vyriausybės indėnams remti yra paskyrusi \$1,4 milijono. J. Yaremko iš šios sumos tėra panaudojęs \$400.000. Indėnų skyrius ministerijoje buvo ištęgtas prieš dvejus metus. J. Yaremko teisinai, kad jis pirmiausia nori išsiaiškinti indėnų problemas ir tik tada imtis kontrolių priemonių joms spręsti.

Kvebeko švietimo ministras J. Cardinal vėluo i Union Nationale vadus pradėjo suaudos konferenciją. Pirmon vieton jis stato Kvebeką, antron — Kanadą, kartotamas velionies D. Johnsono šūki: "Egalite ou independance" (lygybė arba nepriklausomybė). J. Cardinal taip pat nori reformuoti Kvebeko konstituciją, kad provincija valdytų prezidentas, kuris ministerių kabinetą galėtų sudaryti iš parlamentu neišrinktų asmenų, kaip yra daroma JAV. J. Cardinal yra vienintelis premjero J. Bertrand varžovas i Union Nationale vadus.

Kanados lietuvių kanklių garsois kalba apie Lietuvą. Nuotr. St. Dabkauskas

Ginklai--kalnų slėptuvėse

Komunistinis kraštas, pasirošęs ginklu priešintis imperialistinei Maskvos politikai

Sovietų Sąjungai jėga užgniauzus Čekoslovakijos liberalių komunistų pradėtas reformas, didžiausiu spygliu sovietinio komunizmo kailyje liko prez. Tito valdoma Jugoslavija, kurioje dabar vyksta reikšmingas demokratizmo procesas. Šiais jugoslavų kompartijos penkiasdešimtmečio metais nuo balandžio vidurio iki gegužės pabaigos gyventojai turi išrinkti 43.000 atstovų i federacinius, respublikinius, regioninius parlamentus ir miestų savivaldybes. Kandidatus išstato kompartijos kontroliuojama organizacija — Socialistinė Sąjunga, kuri daugelyje rinkiminių apylinkių nesitenkina tik vienu kandidatu, bet leidžia tam pačiam postui kandidatuoti ir keliem asmenim.

Taigi, rinkėjai jau turi kompartijos avrobuotą pasirinkimo teisę. Arčiausia kova vyksta Socialistinės Sąjungos bei jos padalinių susirinkimuose, turinčiuose patvirtinti kandidatų sąrašus. Kai kandidatų skelbiamas nepopuliarus asmuo, jis dažniausiai susilaukia vieno ar dviejų varžovų. Federacinių parlamentų sudarę penki atskiri skyriai, jų tarpe ir tautybių taryba, kurion kiekviena respublika atsiunčia po lygų atstovų skaičių. Tuo būdu visais krašto reikalais leidžiama pasisakyti dideliu išrinktų atstovų būriu.

Reformuota vadovybė

Prezidentas Tito centrinių kompartijos komiteta yra pakeitęs 52 asmenų prezidiumu ir taigsi sudaręs vykdomąjį biurą. Jo nariai be paties prez. Tito, yra šeši respublikų ir dviejų autonominio provincijų kompartijų vadai. Šis biuras, matyt, turi tikslą saugoti krašto vienybę ir rūpintis jo ateitimi Tito mirties atveju. Jungti diktuoja kasdieną didėjanti savivalda, kurios dėka galėtų prasidėti nesutarimai tarp federacijos sudarančių tautybių. Prez. Tito yra pasmerkęs reakcinius ir konservacinius. Pirmieji Jugoslavijoje norėtu matyti daugelio partijų sistemoje, antrieji yra Maskvos garbintojai, nenorintys nieko girdėti apie betkokias reformas. Nemaža dalis ozoziškos reformoms buvo pašalinta 1966 m. kartu su slaptosios policijos vadu A. R. R. kovoms, o kitiems dar ir šiandien varojuomais pensijos bei eilės. Pagrindiniai žodi krašto vadai taria komunistai, tačiau visos problemos pradedamos svarstyti vietinių kompartijų su-

važiavime, o galutinis sprendimas daromas visos Jugoslavijos kompartijos kongrese. Pralaimėjusieji turi vykti nutarimu, bet jiems paliekama viešos kritikos teisė.

Pertvarkyta pramonė

Bene žymiausios reformos yra įgyvendintos pramonėje, kur atskiras įmones tvarko darbininkų išrinktos tarybos. Jos sudaro ir tvirtina gamybinius planus, įsiekia rinkos sąvokas gaminiams, gauto pelno saskaiton didina darbininkų atlyginimą. 1970 m. darbininkų tarybos kontroliuos 70% kiekvienos įmonės pajamų, o 30% bus palikta valdiniui įstai gū žiniai. Tokia darbininkų savivalda iš karto buvo sumažinusi pramonės prieaugį — darbininkams daugiau rūpėjo algų didinimas nei įmonės plėtimas. Dabar ši klaida jau atitaisyta, nes buvo pastebėta, kad pramonėje investuotas kapitalas yra pagrindinis algų didinimo šaltinis ateičiai. Silonesnės įmonės turėjo užsidiaryti ar susijungti. Reformų dėka pramonė pradėjo duoti didesnę pelną, bet komunistinė Jugoslavijos sistema ji padidino bedarbių skaičių. Jie šiandien ieško darbo V. Europoje, emigruoja į užjūrio kraštus. Nepaslapstis, kad Sovietų Sąjungoje iškiltų rimta nedarbo problema, jeigu iš fabriku būtų atleistas nuostolių nesantis darbininkų perteklius.

Demokratizmo linkme

Daugiau kaip 80% žemės Jugoslavijoje tebėra privačių ūkininkų rankose, tačiau didžiausias ūkis negali peržengti 10 hektarų ribos. Privati iniciatyva leidžiama ir versluose, ypač turizmo srityje, kuri Jugoslavijai parūpina užsienio valiutos. Privačių įmonių savininkai gali turėti penkis samdinius.

Prez. Tito įgyvendintos reformos prašoka Čekoslovakijos buvusio reformatoriaus A. Dubček pradinis planas, kuriems keletą pastojų sovietų okupacinė kariuomenė. Jugoslavija šiandien yra vienintelė komunistinė valstybė Europoje, žengianti demokratizmo linkme. Jos žingsnis be abejonės, seka Kremlius ir ypač jo satelitai, kuriuos vilnia didesnė savivalda, komunistinės doktrinos supančiotas ekonomikos išlaisvinimas iš atgyvenusių varžtų. Kyla klausimas — kaip ilgai Maskva galės toleruoti "blogą" Jugoslavijos itaką savo braškančiai imperijai?

"THE BALTIC STORY" ATIDĖTA

"T2" 19 nr. praneša, kad J. Havarso epinis scenos veikalas "The Baltic Story" yra pakeliui į sceną. A. Dudaravičius, veikalui statyti komiteto pirmininkas, telefonu iš Edmontono mus informuoja, kad paruošiamieji darbai pradėti, bet paskelbtosios datos yra pakeistos. Veikalas bus statomas 1970 m. pirmąsiais mėnesiais. Atidėjimą patvirtino ir pats veikalo autorius J. Havaras, kuris pranešė "T2" redakcijai telefonu, kad atidėjimas būtinas dėl keleto priežasčių. Rankraštis jau paruoštas, nors dar negalutiniai, bet pakeltiniai bei papildymai nebebus esminiai. Jo pastatymui, pasirodo, reikia daugiau laiko. Pirmiausia trūksta lėšų, antra, vasaros mėnesiais neįmanoma sutelkti tiek daug meninių pajėgų. Taipgi ir techniški paruošiamieji darbai reikalingi ilgesnio laiko. Kaikuriuos muzikines dalyse jau paruoštos. Viena jų yra specialiai tam reikalui sukurta kompozitoriaus Br. Budriūno kantata, kuri sudaro pagrindinę veikalo temą. Autorius J. Havaras tikisi, kad jungtinėmis baltiečių jėgomis galima bus pastatyti grandiozinį dalyką ir tai didžiųjų teatrų scenose.

"The Baltic Story" autorius mus taigpi informuoja, kad jis pats vadovaus veikalo pastatymui pagrindiniuose apmatuose, bet šalia jo rėmės pavaduotojas, kuris rūpinsis sceninių apipavidalinimu. Veikale sukurti keletą aktorių profesionalų ir daug asmenų masinėms scenoms. Žodžių, veikalo pastatymas pareikalės daug pastangų.

DRAUGAS
4545 W. 63-RD ST.,
CHICAGO, ILL. 60629
U.S.A.

Pasaulio įvykiai

ANTROJO PASAULINIO KARO UŽBAIGOS METINIŲ PROGA SOVIETŲ SPAUDA buvo užversta ilgais generolų ir maršalų rašiniais. Krašto apsaugos ministras maršalas A. Grečko šiai sukačiai skirtame atsišaukime pareiškė, kad bus sustiprintos sovietų karinės pajėgos dėl įtampos pasaulyje, sukeltos JAV, V. Vokietijos ir Izraelio. Varšuvos Sąjungos karo vadas maršalas I. Jakubovskis laikraštyje "Sovietinė Rusija" išskėlė komunistinės Kinijos grėsmę, o Vakarų tiltų statymo politiką pavadino apgaulinga kontrrevoliucija. Kariuomenės oficioje "Raudonoji Zvaigždė" krašto apsaugos ministerio pavaduotojas S. Sokolovas viešai pareiškė, kad Vakarų pasaulio kraštai ruošiasi karui prieš Sovietų Sąjungą. Maskvinė "Komjaunimo Tiesa" paskelbė kariuomenės vyr. polit-

ruko gen. A. Epiševos straipsnį, atmetantį betkokį ideologinį kompromisą tarp Rytų ir Vakarų, nes, girdi, kapitalistai tęsia ginklavimosi varžybą, kišasi į kitų kraštų vidaus reikalus, didina įtampą pasaulyje. Didžioji straipsnio dalis buvo skirta sovietų jaunimui, kurį A. Epiševas nori išmokyti neapykantos priešams, meilės savajam kraštui ir nuostabioms komunizmo idėjoms. Kyla klausimas — kas sovietų propagandą paskatino imtis tokio karingo tono? Nei V. Vokietija, nei JAV, nei pagaliau Izraelis karo prieš Sovietų Sąjungą nepraėdė. Vienintelį pavojų Maskvai sudaro Mao kiniečių legijonai Sibiro pasienyje. Maskvos radijas Kinijai skirtojo laidojo Mao jau yra apšaukęs tūkstančių nekaltų komunistų žudiku, nors jam dar labai toliamas kelias iki Stalino, išuždūsiu dešimtis milijonų.

Hamburge leidžiamas savaitinis žurnalas "Der Spiegel" paskelbė sensacingą pranešimą, kad Izraelis jau turi pasigaminę penkis Hirošimos ir Nagasaki tipo atominės bombas. Jos buvo pagamintos Dimonoje, Negevo dykumoje, kur Izraelis turi galingą atominį reaktorių. Ši vietovė esanti taip gerai saugoma, kad 1967 m. Izraelio raketos numušė virš Dimonos užskridusį ju pačių lėktuvą. Žurnalo teigimu, pirmoji bomba buvo pagaminta vasaryje. Egipto prez. G. A. Nasseris tada kreipėsi į Sovietų Sąjungą, prašydamas atominių ginklų. Jie jam nebuvo duoti, bet sovietai sustiprino savo laivyną Viduržemio jūroje ir suskato organizuoti keletą didžiųjų pasitarimų tautos Artimuosiuose Rytuose klausimu. Apie Izraelio atominės bombas laikraščiai rašo jau ne pirmą kartą, tačiau vokiečių žurnalas pranešimą perspaudė Izraelio spaudoje, kai tuo tarpu ankščiau panašūs pranešimai būdavo nutylimi. Jų neprašydavo redaktoriams užkrauta Izraelio vyriausybės cenzūra. Atrodo, ši kartą Izraelis nori išpėti Egiptą prez. G. A. Nasserį.

Sovietų kariuomenės laikraštis "Raudonoji Zvaigždė" pastarųjų trijų savaitių laikotarpyje pranešė vienuolikos generolų mirtį. Visi jie buvo 55-65 metų amžiaus. Pirmasis tragiškai žuvo kariuomenės generalinio štabo viršininkas gen. M. Popovas, pasakutinis po ilgos ligos mirė gen. I. B. Kenevičius, pasitraukęs atsargon dėl sveikatos. Šiai vienuolikei priklauso šeši aktyvios karinės tarnybos generolai ir penki išėję atsargon. Didžioji jų dalis turėjo ryšius su aviacija ir raketomis. Mislę sudaro tokio didelio generolų skaičiaus mirtis tokiaime trumpame laikotarpyje. Galimas dalykas, jie žuvo lėktuvu ar sprogusios raketos nelaimėje, kurią kompartija nori nutylėti.

Pilseno mieste, kuris yra pargarses alaus daryklojis, 5.000 čekoslovakų surengė proamerikietiškas demonstracijas, atžymėdamos 24-tąsias miesto išlaisvinimo metines. Pilsenui laisvę atnešė gen. S. Pattono vadovaujami tankai, kurie būtų lengvai galėję pasiekti ir Pragę. Šiam amerikietiški žygiui pasipriešino komunistai, ju tarpe ir dabartinis kompartijos sekr. G. Husakas, Prahos išlaisvinimo norėjęs atiduoti sovietams. Pilseną išlaisvinusiems amerikiečiams bū-

dė prez. De Gaulle. I visas "karališkojo" prancūzo išdaigas buvo reaguojama... viltimi, kad jo dienos nebus ilgos. Panašiai mintį turbūt puoselėja ir L. Brežnevus, nes prez. Tito jau ruošiasi švesti 77-ąjį gimtadienį. Po jo mirties gali prasidėti suirutė iš šešių respublikų ir dviejų provincijų sulipdytojo Jugoslavijoj. V. Kst.

Iš naujojo liturginio kalendoriaus, kurį patvirtino popiežius Paulius VI, buvo išimta beveik 200 šventųjų, ju tarpe šv. Christoforas, šv. Valentinas, Santa Claus protestantiniuose kraštuose tapęs šv. Mikalojus, šv. Vitus, šv. Barbara ir kt. Oficialiai jiems paliktas šventųjų vardas, bet nepaskiriamas jų garbei diena kalendoriuje. Reformos paskatas — istorinių duomenų trūkumas. Tai betgi nereikia, kad tokių šventųjų iš viso nebuvo. Senovėje asmenys pakeliami į šventuosius nebuvo teisiškai tvarkoma, dėlto nėra ir dokumentinių irodymų. Pvz. kankiniai tikinčių bendruomenės savaime buvo laikomi šventaisiais.

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Ziburiai"
Redaktorius — k. dr. Pr. Gaidamavičius; redakcijos narys — Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$6, pusmetinė \$3.50. Rėmėjo metinė prenumerata \$10
skelbimui ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų
cūrinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisykloms redakcijos nuostatai.
turių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Publ. by Ziburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.
Subscription rates: \$6 per year, \$3.50 per 6 months.
Deadline for advertisements — Thursday
Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 140, Ont., Canada
Tel. 368-6813

PRIEŠ 50 METŲ IR DABAR

MIELI LIETUVIAI, BUVĘ SAULIAI IR KARIAI!

Siais metais sukanka 50 metų nuo Saulių Sąjungos įsisteigimo. 1919 m., sunkaus nepriklausomybės kūrimosi ir kovų už laisvę laikotarpyje, VI. Pūtviui-Putvinskiui, didžiajam lietuvių tautos patriotui, kilo mintis įsteigti organizaciją, kurios daliniai būtų savanoriškai organizuojami pačių gyventojų visose Lietuvos vietovėse. Tuometinis organizacijos tikslas buvo padėti Lietuvos kariuomenei kovoti su užsienio ir vidaus Lietuvos priešais. Ta organizacija pavadinta Saulių Sąjunga.

Nepriklausomybės kovoms vykstant, nemažas šaulių skaičius žuvo, paaukodami savo gyvybę už Tėvynės laisvę. Kovoms užsibaigus, šauliai, šalia karinio parengimo, stipriai įsijungė į kultūrinį-visuomeninį darbą, organizavo chorų, orkestrų, sporto šventes, vaidintojų grupes, rengė įvairius kursus, paskaitas, pasilinksminimus, ragino visus būti gerais patriotais ir pilie-

čiais. Todėl nenuostabu, kad bolševikams okupavus Lietuvą viena iš pirmųjų buvo uždaryta-likviduota Saulių Sąjunga. Daugelis jos veikėjų-narių buvo suimti, terorizuojami ir išvežti į Sibirą. Gyvenant išseivijoje, prieš 15 metų šaulių organizacija vėl buvo atkurta Kanadoje ir J. A. Valskybės, kur rado savo veiklai palankų pritarimą visuomenėje. Praeitais metais įsteigta ir Kanados Saulių Rinktinė su būstinėmis Toronto, 23 Alhambra Ave, Toronto 3, Ont.

50 metų Saulių Sąjungos įsisteigimo garbingai sukakčiai atžymėti Kanados Saulių Rinktinė kviečia buvusius šaulius-šaules ir karius, pasikvietus talkon lietuviškąjį jaunimą, jungtis į esančias šaulių kuopas. Kur jų nėra, imtis iniciatyvos įsteigti naujų šaulių vienetų. Telenieka nei vienos lietuviškos kolonijos, ypač Kanadoje, kurioje nebūtų tos garbingos organizacijos.

Kanados Saulių Rinktinė

A + A

ZIGMUI PILIPONIUI

mirus, žmonai, dukroms, žentams, anūkams,
giminėms ir artimiesiems bei jų šeimoms
reiškiame gilią užuojautą —

Niagaros pusiasalio ramovėnai

"GOD BLESS YOU, JUDGE"

Toronto "Daily Star" humoristas Gary Lautens aprašė "Daily Star" dienraštyje neva senąsį teismo salės, kur išsyrškė madinga tendencija šalinti religiją iš viešojo gyvenimo. Čia sutrumpintai pateikiama jo humoreska. Tai esąs "heretinis" teismas pagal 1969 metų stilių.

Teisėjas: Įveskite kaltinamąjį.
Kaltinamasis: Aš esu čia, pone teisėjau.

Teisėjas: Kuo šis žmogus kaltinamas?

Kaltintojas: Jis kaltinamas ke-turiais heretizmo punktais, pone teisėjau.

Teisėjas: Paašikinkite smul-kiau.

Kaltintojas: Moralybės valdininkai gavo slapta pranešimą, jog kažkas keisto vyksta "Sir Charles Templeton" viešojo mokykloje. Specialus padalinys nuvyko į tos mokyklos 17-tą klase 1969 m. rugšėjo 30 d.

Teisėjas: Ar tie valdininkai greitai buvo įsileisti mokykloje?

Kaltintojas: Ne, pone teisėjau. Jie klausėsi išorinėje klasės durų puse.

Teisėjas: Tai ką jie išgirdo?

Kaltintojas: Valdininkai patys tai pasakys. Jie girdėjo klasėje giedant "Jėzus myli mane".

Teisėjas: Ar tikrai taip buvo?

Ar tikrai jie girdėjo?

Kaltintojas: Tikrai tikriausiai! Mokytojas vadovavo, o vaikai choru pritarė: "Jėzus myli mane".

Teisėjas: Sakyskite toliau...

Kaltintojas: Moralybės valdininkai kreipėsi į m-klos vedėją, norėdami gauti žinią, ar tai tokia tos mokyklos tvarka, ar kurio nors mokytojo išmonė...

Teisėjas: Kaip reagavo vedėjas?

Kaltintojas: Jis buvo sukrėstas ir nenorėjo patikėti, kad "Jėzus myli mane" galėtų būti giedama jo mokyklos klasėje...

Teisėjas: Ar klasė dar buvo giedama, kai moralybės valdininkai kartu su m-klos vedėju atėjo į klasę?

Angvilija siekia nepriklausomybės

V. ZALATORIUS

Kovo 19 d. rytą mažos Karibų salelės Angvilijos negrus ūkininkų pabūdino keturių malūnų sparnų ūžimas. Malūnsparnuose sėdėjo iki dantų apsiginklavę "raudonieji velniai" — pagarsėję britų parašiutininkai. Jie tuo-juo užėmė salos aerodromą. Kitose salos vietose išsikėlė dar 300 "velnių" iš laivų "Mimerva" ir "Rotsei". Be parašiutininkų, į salą dar buvo atgabenti 32 "bo-biai" — policininkai tiesiai iš Londono. Išveržėliai nesutiko jokio ginkluoto pasipriešinimo ir tuoj ėmė dalinti gyventojams atsisaukimus. Juose buvo aiškina-ma, kad okupacijos tikslas nėra prievarta gražinti angviličiams kaimyninių Sv. Kristoforo ir Nevio salų federacinę santvarką, kurios jie nenori. "Mūsų tikslas — padaryti galą grėsmei, kad galėtumėt gyventi ramybėje ir reikšti savo nuomonę be baimės" — aiškino atsisaukimus.

Išvijo policiją
1967 m. britai sudarė federaciją iš Sv. Kristoforo, Nevio ir Angvilijos salų, kuriose gyvena 60.000 žmonių — tik 10% Angvilijoj. Federacijos sostinė ir politiniu bei ekonominiu centru tapo Sv. Kristoforo saloje esantis miestas Basatere, kadaise didžiausia vergų prekyvietė Vakarų Indijos salyne. Britai pasiūlė teisę diktuoti užsienio politiką ir saugoti federaciją nuo užpuolimo.

Angviličiai pradėjo skustis, kad Basatėris valdžia jais per-maži rūpinasi. Jie paprašė, kad federacijos ministras pirmininkas R. Bradshaw nepravėdė Angvilijoj laiku rinkimų į vietines tarybas, kaip buvo žadėjęs. Salelėje, kurios dydis 15x4 mylių, prasidėjo teroro veiksmai prieš Basatėris vyriausybę — buvo sugadinta Basatėris vietinio rezidencija. Po to ginkluotai gauja užpuolė prokuroro rezidenciją ir policijos būstinę. Kitą kartą buvo padegta Sv. Kristoforo radijo stotis. Pagaliau 1967 m. gegužės 31 d. 250 ginkluotų angviličių išvijo iš savo salos 17 centrinės vyriausybės policininkų ir pradėjo visus savo reikalus patys tvarkyti.

Federacijos vyriausybę kreipėsi į britus pagalbos, bet pastarieji atsakė, jog tai salų vidaus reikalas. P. Adamsas tapo Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

Angvilijos faktiniojo ministeriu pirmininku ir tuojau pradėjo kurti rautis pas amerikiečius. ar jie norėtų prisijungti Angvilijai tokiu pat pagrindu kaip Virgin salas, kurios yra JAV teritorija, ne

A + A

VLADUI SKRIPKUI

tragiškai mirus, jo seserį, K. L. K. Moterų Draugijos Hamiltono skyriaus pirmininkę S. RAKSTIENĘ, jos vyrą ir visas gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

K. L. K. Moterų Draugijos Hamiltono skyriaus valdyba

A + A

VLADUI SKRIPKUI

tragiškai žuvus, jo MAMYTEL, žmonai, sesutėms ir giminėms reiškiame nuoširdžiausią užuojautą bei kartu liūdime —

I. V. Penkaskai G. B. Trinkai

S. Juozopavičius

Kaip sutaupyti mokesčius apskaičiuojant?

B. VAICAITIS

Kanados mokesčių mokėtojas, susitaupęs, kad ir nedidelę sumą, sutaupęs gali investuoti ir gauti pajamų palūkanų ar dividendų pavidale. Dividendas su-prantamas kaip dalis pelno bendrovės, kurios šėrus asmuo yra pirkęs. Investuojama per-kant paskolos laktus, šėrus ar hipotekines paskolas (mortgage).

Dividendai

Reikia atsiminti, kad bendrovės moka nuo savo pelno mokesčius. Bendrovė, sumokėjusi mokesčius nuo savo gauto pelno, likusią pelno dalį, skiria dividendams mokėti. Tokie iš bendrovės gauti dividendai turi 20% kreditu mokant mokesčius, t. y. atskaitoma iš mokesčių mokėtojo pajamų. Turint tokių bendrovių šėrus (akcijas), reikia, mokant mokesčius nuo gautų iš bendrovės dividendų, atskaityti 20% ir įrašyti į atitinkamą skiltį blanko, kur bus atimama iš gautų metinių pajamų. Pavyzdžiui, jeigu tokių dividendų 1968 m. gauta \$600, tai kreditu skiltin reikėtų įrašyti 20% iš \$600, t. y. \$120.

Be to, už dividendus, gautus iš kasyklų, žemės alyvos ir natūralių dujų bendrovių duodama dar 20% kreditu už jų dividendus kaip amortizaciją (deflection) tu kasyklų žaliavų, nes jų žaliavos ilgai nei išsibaigia ir tokios kasyklos yra amortizuojamos (nu-rašomos).

Tokiose bendrovėse investavimas yra naudingesnis už pinigų laikymą bankuose ir pasitikejimo (trust) bendrovėse, nes bankų palūkanos visos įrašomos į pajamas ir jokių kreditų neduodama.

Nekilnojamas turtas

Investavimas sutaupų ir nekilnojama turtą irgi turi tam tikrų pliusų, lyginant su sutaupomis banke, pajamų mokesčius apskaičiuojant. Nuomojant namą, be visų išlaidų, kurios susidaro namo išlaikymui, dar galima atskaityti ir namo amortizaciją nuo pirkto namo vertės: 10% mediniam ir 5% mūriniam namui. Be to, miestuose namų ir sklypų vertė didėja, kartu auga ir jų investuotus kapitalas.

Namą perkant tais metais, kai jų pajamos ypatingai didelės, galima sutaupyti daug mokesčių. Pvz. medinis namas 2 butų pirtas 1969 m. gruodžio 1 d. už \$25.000. Nuomos gaunama \$300 mėnesiui. Skaičiuojant 1969 m. pajamas iš namo, įrašoma, kad gauta tik \$300. To namo išlaidas už 1969 m. sudarys grubdžio mėnesio visos išlaidos — \$60, be to, prie išlaidų reikia pridėti 10% namo amortizaciją už pilnus 1969 metus — \$25.000 iš 10% — \$2.500. Bendros to namo išlaidos yra \$2.500 + \$60 — \$2.560. Atėmus išlaidas iš pajamų, namas šiais metais duoda \$1.860 nuostolių. Mokesčių departamentas, mokant 1969 m. mokesčius, leidžia atimti gautą nuostolį iš kitų pajamų arba jų metų uždarbių. Atėmus iš jų kitų pajamų namo nuostolį \$1.860, jų grynos pajamos sumažės, tuo pačiu sumažės ir mokesčiai.

Palūkanas, sumokėtas už paskolą pastatui pirkti, galima įskaityti ir namo išlaikymo išlaidas arba atimti iš kitais būdais gautų pajamų, bet palūkanų, sumokėtų už skolą gyvenamam namui pirkti, negalima atimti iš savo pajamų. Rezidencinis namas nėra verslas. Aplamai, palūkanos tik tuomet yra laikomos išlaidomis ir galima atimti nuo pajamų apskaičiuojant mokesčius, jeigu skola buvo paimta verslui finansuoti: pirktas namas nuomui, pirkti paskolos laktai ar akcijos verslo tikslams, iš kurių tikimasi gauti arba gaunama pajamų.

Paskolų laktai

Mokesčių departamentas ne-reikalauja įskaityti į pajamas už paskolas (bonds) laktus kuponas palūkanas kasmet. Kol tie kuponai nėra nukerpami nuo laktų,

(Bus daugiau)

Ramiojo vandenyno pakrantėmis

STASYS DALIUS

(Tęsinys iš pr. numerio)

Nejuokais tikrino

Už tilto prie būdelės stovi jau El Salvador kareiviai, prie muitinės keletas automobilių ir sunkvežimį laukia patikrinimo. Aplink pilna bevaikšiojančių žmonių. Muitinėje daug popierizmo užpildant blankus automobilių ir vairavimo leidimui. Labiausiai erzina nepaprastai smulkus ir lėtas lagaminų tikrinimas. Mato me, kad iš sunkvežimio iškraunami daiktai, bet namone, kad turistų savuose automobiliuose tiek nečiūpinės. Bet kur tau! Tenka iš automobilio visus ryšulius iškrauti. Juos čia atidžiai patikrina.

Čia pat dar pasitinka pinigų keitėjų, kurie maino Gvatemalos "quetzal" ir Amerikos dolerius į El Salvador "colon" pinigus, kurių vienas "colon" vertas 40 amerikinių centų. Apšėję vyrai skuba nuo vieno automobilio prie kito su storais pluoštais pinigų rankose, kviesdami ir prašydami keleto centų už patarnavimą. Nuostabu, kad jie keičia tokiu pat kursu kaip banke, visai nebandydami turistus apgausti.

Kiek pavaižiavus, atsiranda ant kelio daug pėsčiųjų — moterų su nesuliais ant galvos, kaip tai priimta šiose kraštuose. Bulių flegmatiška traukiami divračiai vežimai, plačiai išsiskėtę, užima pusę kelio. Privažiuojame miestelius ir kaimus tirštai apgyventus. Žmonių pilnos gatvės.

Mažiausia respublika

El Salvador yra mažiausia iš visų Vidurio Amerikos valstybių, prisiglaudusi prie Ramiojo vandenyno pakraščio, vienintelė neturinti priėjimo prie Atlanto vandenyno. Kraštas teturi apie 8000 kv. mylių plotą, kuriame yra 3 mil. gyventojų. Senovėje čia gyveno "pipil" indėnai, giminingi ateckams Meksikoje, kurie buvo išvystę augstą kultūrą, sudarę hieroglifinį raštą, kuris iki šiol nėra išskaitytas. Vėliau, kaip ir visą Vidurio Ameriką, tris šimtmečius valdė ispanai, kol 1821 m. revoliucijos keliu gavo nepriklausomybę. Valdoma kas šeši metai renkamo prezidento.

Ši respublika yra mažiausia, tačiau tankiausiai apgyventa. Turi daug gražių vietų su ugnikalniais, vulkaninės kilmės ežer-

rais, turtingais laukais, kuriuose auginami kavos medeliai, medvilnė ir cukrinės nendrės. Bevaikšiojant šiuo keliu, matosi kasyklų ugnikalnių viršūnės, besistiečiančios visu pakraščiu. Kai kurie vulkanai, kaip Santa Ana ir San Miguel, ir dabar retkarčiais rūksta.

Kaip atlaiduose

Privažiuojame Ahuachapan miestą, kurio gatvės pilnos žmonių, kaip per atlaidus Lietuvoje. Labai palanga persiraima tą skruzdėlyną ir atsiduriame vėl laukuose, kur matosi kyla garų debesys ir visa apylinkė pasenkusi rūke. Tai nuo vulkaninės kilmės geizerių, kurie šaudo dumblių ir garų ir orą. Visam pelkėtam plote dumblas verda, kunkuliuoja ir burbuliuodamas sproginėja. Labai daug kur pakelėse pardavinėjami vaisiai: apelsinai, bananai, sultingi ananasai.

Netrukus pasiekiami antrą didum miestą Santa Ana, kur gatvės irgi prisikimšusios žmonių. Nesustodami pravažiuojame į miestą, trumpai žvilgtelėję į gėsiškojo stiliaus katedrą, per kurios aikštę tik vėžio žingsniu prašliaužiame. Sis miestas yra didelis prekybos centras.

Nuo Santa Ana per tankiai apgyvendintas vietoves geru keliu artėjame prie krasto sostinės San Salvador. Iš tolo matyti San Salvador ugnikalnio viršūnę, iškilusi virš 6000 pėdų virš miestą. Miestas stovi vulkano papėdėje. Pats ugnikalnis pilkas, tamsiai pilkos akmeninės spalvos, be jokių augalų ir gyvybės ženklo.

Paaškinimai dėl nepasakytos kalbos

Balandžio 17 d. "Tėviškės Žiburiai" buvo išspausdintas Jurgio Gliaudos straipsnis "Kalba, kuri liko nepasakyta". Ta kalba turėjo būti pasakyta per "Draugo" romano konkurso premijos įteikimo iškilmes. Detraite kovo 20 d. Kadangi šiemet tas iškilmes rengė "Draugo" redakcija kartu su Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdyba, kuriai man tenka vadovauti šios kadencijos metu, ir kadangi Gliaudos "nepasakytą kalbą" dalykai vaizduojami kitaip, tai prašau p. Redaktorių paskelbti šios mano paaškinimus.

Pradžioje, kreipdamasis į mecenatą kun. B. Sugintą, J. Gliauda pasisako labai gerbiąs kunigą, iš kurios, tarp kitko, esąs gavęs "našią ideologinę įkrovą". Toliau jis sako, kad premijos įteikimo iškilmėse iškilius "subtilumo stokos banga, kuri tęsė ir daug ką pažeidė manyje". Kodėl tęsė ir pažeidė? Todėl, sako J. Gliauda, kad "rašytojas bet kokiose aplinkybėse — "persona grata" šventėje kiti tampa tik centro satelitais".

Taigi, rodos, pakankamai aišku: J. Gliauda pasirodė, kad kažkas užgindžio jam priderintą pagarbą ir atsisakė būti jo satelitu per premijos įteikimą. LŽS centro valdyba ir "Draugo" redakcija kaip tik buvo pasirodę laimėję iškilmių ir patį iškilmių centrą, o tų abiejų garbingų institucijų vadovybių nariai buvo pasiryžę apie tą centrą satelituškai skirti. Laureatui buvo rezervuota garbingiausia vieta už prezidento stalo akademijos metu. Už to stalo sėdėjo satelitai: vyr. "Draugo" redaktoriai, mecenatas, vertintojų komisijos sekretorė, LŽS ir vertintojų komisijos pirmininkas ir gal svarbiausias satelitas — Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas. Mes, rengėjai, tikrai buvome sąžiningai pasirodę atlikti satelitų pareigas, sukdamiesi aplink "persona grata" ir nieku būdu neiškrypdami iš mums nustatytų orbitų. Argi gali laureatas reikauti dar prasmėnės satelitų galakšijos, kaip kad mes turėjome per premijos šventę? Man bent rodosi, kad pamėginęs satelitų kolektyvas nieku būdu negalėjo užtemdyti ar kaip nors "nesubtiliai aptaškyti" laureato vainiko spindesį. Aš manau, kad J. Gliauda be pagrindo išjūre tendenciją nustumti jį iš centro į antrą vietą.

J. Gliauda ir premijos įteikimo iškilmes buvo kvietas, tačiau ne tik nepasirodė, bet ir nieko neatšakė. Atėjęs ir pobūvy vakare, aš dar nežinojau, ar laureatas yra atvykęs, ar ne. Rengėjams buvo mislė, kodėl jis neatvažiavo, ir tik dabar savo "nepasakytą kalbą" tą paslaptį pats atskleidė. Jis sako, kad "keli motyvai nulėmė mano nedalyvavimą šventėje".

Pirmoji priežastis, jo žodžiais, buvusi ta, kad literatūrinės šventės išvakarėse "vertintojų ir rengėjų atstovų" buvęs degraduotas "balsavimo būdas, kuriuo parinktas geriausias varžybų kūriny". Nežinau, kas čia turima galvoje ir apie kokią "degradaciją" čia kalbama. Jei J. Gliauda laiko "degradaciją" tą momentą, kad premija nebuvo paskirta vienbalsiai, tai iš tikrųjų jis buvo "degraduotas". Kita vertus, neišaukiant galvoje būti "degraduotas balsavimo būdas", jei premijuotas veikalas buvo parinktas Juri vertintojų komisijos slapto balsavimu?

Kita priežastis buvusi ta, kad buvęs "degraduotas ir pats autorius paskelbiant lyg ir išankstinę pigaus skonio veikalą ir autoriaus kritiką". Gal kas ir "degradavo" autorių spaudoje, bet man apie tai neteko girdėti. Greičiausiai įvyko tai, kad pats autorius pasijuto esąs "degraduotas" paskaitės "pigaus skonio kritika". Tą patį suprantama: tokie dalykai autoriams dažnai atsitinka. Rašytojas pasijunta labai "degraduotas" paskaitės "pigaus skonio", t. v. nepalanku savo veikalo įvertinimą. Aš J. Gliaudą labai gerai suprantu, užjačiu ir linkiu pakęsti nuomonę apie "pigaus skonio" recenzijas, t. v. nusikratyti mirtimis, kad jo veikalai turi visiemis patikti.

Toliau jis sako, kad šventė buvo "paskirti, remiantis tuo pačiu šaltiniu, kažkokiam "pasioinavimui". Taigi, atrodo, kad J. Gliauda, gyvendamas Los Anselese, Detraite turi kažkokius informacijos "šaltinius", kurie jį "painformavo", jog iš premijos įteikimo šventės rengėjai norėję "pasioinavimui". Turbūt Gliauda galvoja, kad tokius pobūvius galima surengti už nieką. Mes, rengėjai, dirbome daug, nuoširdžiai ir už tai susilaukėm priekaištų, kad surengėm "pasioinavimą". Bet ar galima būtų pasakyti, kad pats J. Gliauda niekina doleri?

Toliau laureatas rašo: "Ir pačią šventės tvėrėjo-laureato kelionė nebuvo apmokama". Pir-

miausia norėčiau pabrėžti, kad laureatas nėra šventės "tvėrėjas". Anksčiau laureatams šventės "sutvėrė" "Draugas". Čikagoje, o šiemet šventę "sutvėrė" Detraite LŽS centro valdyba ir "Draugo" redakcija. Jei mes nebūtume šventės "sutvėrė", tai laureatas nebūtų jos "sustvėrė". Jeigu J. Gliauda pamėgintų "sutvėrti" kad ir nedidelę šventelę, tuomet pamatytų, kiek tatau pareikalauja darbo, laiko ir lėšų. Tuomet jis galbūt geriau suprastų ir mūsų pastangas.

Pobūvio metu salėje pasklido gandas, galbūt tų J. Gliaudos slaptųjų informacijos šaltinių paleistas, kad laureatas neatvykęs dėlto, kad jam nebuvo pasiūlyta apmokėti kelionę. Aš tais gandaiis netikėjau ir netikėjau tol, kol pats J. Gliauda nepasiskaitė savo "nepasakytą kalbą".

GYVYBĖ AR

Hamiltono dramos mėgėjų teatras "Aukuras" š. m. gegužės 17 d. važiuoja į Detroitą su V. Krėvės "Mindaugo mirtimi".

Jau nemažai laiko praėjo nuo šio veikalo premjeros Toronte. Po jos, neatbaidyti paskelbtos atšiaurios kritikos, aukuriečiai su "Mindaugo mirtimi" nuvyko į Čikagoje surengtą I-ji dramos festivalį. Nepabūgo "Aukuras". Kaip kitos grupės, kiek galėjo, tiek pasirodė ir duotą žodį ištesėjo. Čia pasiekė kaikuriuos laimėjimus: geriausio vyro aktorius žymeni parsivežė Alb. Staševičius už Mindaugą; jaunųjų moterų klasė buvo atžymėta D. Kudabaitė (Danguolės rolėje). "Mindaugo mirties" drabužiai irgi laimėjo žymeni. Jų eskizus paruošė 17-metė M. Repytė, o atliko gausūs būrys talkininkų. Netrukus ir Hamiltonas galėjo pamatyti savo teatro jėgas puiškioje Westdale auditorijoje. O dabar, po kitų lengvesnių darbų, nenuilstanti grupė ruošiasi kelionei į Detroitą.

Nuostabu, kad daugiau niekas nerado valandėles laisvo laiko pasakyti vieną kitą žodį apie "Aukuro" pastangas. Nežūrint visų suklupimų ir trūkumų, sakoma, buvo ir šen bei ten blykstelėjusių deimantų, kurių čia neįsivaizduojame, nes pažįstamą šią grupę iš arčiau, šviesiausias yra jų darbas ir idėtos pastangos. Jų pasiekti laimėjimai buvo ir yra jaug didesni už parsivežtuosius žymenis.

Kūrybinis darbas beveik niekuomet nėra galutinai baigtas. Sakytai, geriau ir viešumai išeiti su silpniau išbaigtu darbu nei po metų, kitų jį padėti ir archyvu. Teatro mėgėjų grupę išlaikyti ir tobulinti gali tik viešas aktyvumas.

Siam veikalui režisorė pasirinko didesnę dalį "žalio" jaunimo, siekdamas ne tiek užpildyti senųjų aktorių eiles, kiek duoti progos jaunimui pasireikšti, ugdyti naujas jėgas ir įtraukti juos į gyvą lietuvišką veiklą. Sakau — gyvą, nes kur kitur jie ras geresnę progą lavinti ir išlaikyti lietuvišką žodį? Jaunimas, nepaisydamas kalbos kliūčių, su noru ir užsidegimu įsijungė į darbą: ryžosi pasiekti, kaip pradžioje atrodė, neįmanomo dalyko. Bet kantrybė, darbas ir užsispyrimas davė netaip jau blogus rezultatus.

Seniesiems "Aukuro" veteranams teko pakentėti! Darbas su nepatyrusiu jaunimu netaip lengvas. Ne tik patyrimo stoka, bet ir amžiaus spraga nelengva užlyginti. Žinoma, nemažesnė kliūtis geram pastatymui yra ir sąlygos, kuriose tenka dirbti.

Julius ir Ona Strodamskiai iš Delhi, Ontario, stambūs lietuviškų reikalų rėmėjai, paaukojo Kanados Lietuvių Fondui \$1.000

tačiau vakaro publikos reakcija buvo labai aiški: "Kaip tat? Apmokėti kelionę? Argi jis jau negalėjo apsimokėti savo kelionės gavęs iš "Draugo" 5.000 dolerių?"

Taigi, ar laureatas nepasirodė per premijos įteikimo iškilmes dėl savo "principingumo", ar dėl to, kad jam nebuvo pasiūlyta apmokėti kelionės išlaidas?

J. Gliauda paskelbė savo "nepasakytą kalbą", o aš noriu šiuos paaškinimus baigti savo pasakytos per iškilmes, bet neatpausdintos kalbos paskutiniaisiais žodžiais, paimtais iš mūsų žmonių išminties šaltinių, kurie primena savęs augstinimą, ratuose vežamą. Žinoma, taip savo kalbos nebūčiau baigęs, jei laureatas būtų teikėsis dalyvauti šventėje.

Vyt. Alantas

TOBULYBĖ?

Nesuderinamas aktorių laisvalaikis, tinkamų patalpų trūkumas nelengvina darbo. Iš tikrųjų, veikalo premjera dažniausiai tampa generaline repeticija, kurioje atsiranda ir scenovaizdis, ir drabužiai, kuriuose tenka atpažinti bendradarbius. Aišku, dirbant tokiose sąlygose, su kiekvienu veikalo pakartojimu vaidyba gerėja. Ypač naujokai pripranta scenoje prie ramios šviesos, jaučiasi daug laisviau.

"Mindaugo mirties" vyresnieji aktoriai, atsižvelgiant į veikalo ir sąlygų sunkumą, davė ką galėjo. Tiesa, žiurovai, pažindami juos iš ankstesnių pastatymų daugiau reikalauja. Bet tik truputėlį daugiau entuziazmo ir priekaištams vietos neliks! Sakoma, kad judesiai buvo per daug "berniški". Bet tai yra mūsų senolių palikimas. Viena yra būti samaniui ir drąsiu karo vadu, visai kas kita išlavintu, civilizuotu didiku. Turty gal netruko mūsų didingiems senoliams, bet nemanau, kad jie manieromis labai rūpinosi gyvendami tarp neįžengiamų girių. Stokojant autentiškų žinių apie to meto gyvenimą, kiekvienas skirtingai įsivaizduoja ir interpretuoja me.

Jeigu atkreipsim dėmesį į scenovaizdą ir drabužius "Mindaugo mirties", pastebėsime, kad tai jau nemėgėjiškas darbas. Čia pasirodo "Aukuro" grupės kruopštumas ir darštumas. Visi tai prisideda prie veikalo pastatymo.

Pamėginkime mūsų teatro mėgėjų grupes vertinti ne lygindami jas su profesionalais, bet kreipdamiesi į tai, kiek geru duoda šis darbas. Savo atviru žodžiu ir atsilankymu turėtume palaikyti mėgėjų teatro pastangas, pakelti nuotaiką. Turėtume stengtis savo abejingumu neužgniauti jaunimo išisibuosios kibirkštelių, neatbaidyti jų. Labai dažnai mes, senieji, gal neįjučiomis tai padarome. Džiaukimės, kad jie turi noro dirbti, ir nereikės dejuoti, kad jaunimas tolsta nuo lietuviškumo. Drauge turėtume būti dėkingi, kad atsiranda žmonių, kurie turi kantrybės, pasiryžimo ir pasitikėjimo dirbti su mūsų atžalynu. A. J. P.

City Driving School

Pripažinta Ontario Safety Lygos. Baigę šią mokyklą gauna pigesnę autovežimo draudimą. Nemo-kami nurodymai klasėje ar namuose turintiems laikinai leidimus. Mokome vairuoti standartinis ir automatinis automobilis. 1076 BATHURST ST. Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

Čiurlionio Ansamblio kanklių orkestro vadovė Ona Mikulskienė. Jos vadovaujamas orkestras, kaip ansamblio dalis, dalyvaus koncerte, kuris įvyks Toronto Ryerson instituto salėje gegužės 31, šeštadienį

TUKSTANTIS LIETUVIŲ FONDUI

STEPAS JAKUBICKAS

Pasitaiko žmonių, kurių širdys nuo turto kietėja daugiau, negu rankos nuo darbo. Tokie žmonės dažniausiai neturi kilnesnio tikslo. Jie yra kurti, ne-regiai, neturi mėlės nei artimui, nei savo tautai. Jie savo gyvenime temato tik save ir į jų rankas patekusį negyva pinigą, kurį kietai suspaudę laikosi iki karsto ribos. Deja, nuo šios ribos tas turtas jau tampa beprasmiškas, kaip ir jų visas gyvenimas.

Tačiau ir džiugu, kad iš lietuvių tokių užkietėjusių širdžių neperdaug pasitaiko. Jeigu išvijoje mes turime savo spaudą, knygų leidyklą, organizaciją, Tautos, Šalpos ir Lietuvių Fondus, šeštadienines mokyklas, gimnazijas, chorų, ansamblius, operą ir kitas kultūrinės institucijas, tai reiškia, kad lietuvišką išeiviją yra gyva ir savo jėga aukoja tėvynei Lietuvai.

Vienas konkrečiausių mūsų išeivijos pastangų yra Lietuvių Fondo įsteigimas, kurio kapitalas kaupiamas nepriklausomai Lietuvai, o jo palūkanomis remiama lietuviška kultūra, mokslas ir mūsų jaunimo pastangos išlikti gyvais Lietuvai.

Šiam tikslui Kanados lietuviai jau yra sudėję per \$55.000. Yra užsimota sukelti pusę milijono. Ta suma bus pasiekta, jei visi suprasime ir įsisąmoninsime, kad Lietuvių Fondas yra mūsų Fondas ir mūsų testamentas Lietuvai, jei visi vieningai, kaip bitės, nešime pagal savo išgalas — kas šimtinę, kas tukstantinę.

Man yra malonu pasidžiaugti ir lietuviškiai visuomenei pristatyti Julius ir Oną Strodamskius, Delhi lietuvių bendruomenės narius, kurie šiomis dienomis įteikė Kanados Lietuvių Fondui visą tukstantį dolerių. Tai pirmas toks stambus įnašas Lietuvių Fondui iš tabako augintojų rajono. Ta proga malonu pastebėti, jog Julius ir Ona Strodamskiai lietuviškų reikalų supratimu ir duosnumu yra plačiai žinomi. Prieš porą metų, man būnant KLB Delhi apylinkės valdybos pirmininku, išliko reikalas Delhi gimnazijos kieme pastatyti paminklą, prie kurio nuolat plevėsuoja Delhi apylinkėse gyvenančių tautybų vėliavos. Mūsų tautinei vėliavai įsigyti KLB apylinkės valdyba to metu neturėjo pinigų. Buvo nu-

A. a. Izabelę Matusevičiūtę prisimenant

Visiems, visiems keliu tuo reikia eiti, O grįžti niekam nevalia.

Putinas

Dienos nesulaikoma bėga, drauge nunešamos metus amžių prieglobstin. Laiko tėkmėje retėja mūsų gretos. Negausiai tautai, ypač išeivijoje, kiekvienas žmogus brangus. Mus jaudina, kai iš mūsų tarpo negrįžtamai pasitraukia žinomi veikėjai, pažįstami, draugai ar giminės. Kiekvienas jų platesne ar siauresne prasme pareikia įmintų pėdų. Viena karta daro įtakos kitoms kartoms. Be Adomo Mickėvičiaus, Vinco Kudirkos, Mai-ronio, Tumo-Vaižganto, Vinco Krėvės, Mykaloja-Putino... mes nebūtume tokie, kokie esame šiandien. Be vakar nebūtų šios dienos, be šiandien negalėtume laukti rytojaus.

S. m. balandžio mėnesį suėjo dveji metai nuo a. a. Izabelės Matusevičiūtės mirties. Ji nepasiryžė žygdarbiais, bet Toronto Lietuvių gyvenime paliko savo pėdsaką, kurių dar nepridengė pernelyg storas dulkių sluoksnis.

Išsikūrusi Kanadoje, Izabelė neįleido šaknų svetimoje žemėje. Kaip

tarta padaryti rinkliavą, bet vos kun. klebonui per pamokslą paskelbus rinkliavos tikslą, mano nustebeimui, Julius Strodamskis priėjęs man pasakė: nevar, nedaryk tos rinkliavos, va, aš duosiu \$300 ir tegu mūsų tautinė vėliava plevėsuoja ir atstovauja mums lietuviams. Kam tenka ar t'ks važiuoti trečiu keliu, atkreipkite dėmesį į Delhi gimnazijos kiemą — tenai ir dabar išdidžiai plevėsuoja mūsų tautinė vėliava Julius Strodamskis dėka. — Julius ir Ona Strodamskiai yra daug prisidėję prie Delhi lietuvių parapijos kūrimo ir dabar ją nuolat remia.

Julius Strodamskis yra gimęs 1903 m. istorinėje Krazijų parapijoje, Raseinių apskrityje. Atitarnavęs Lietuvos kariuomenėje, 1928 m. išvyko į Kanadą. Čia dirbo ūkiuose, miškuose ir fabrikuose įvairius darbus. Užsidirbęs kiek pinigų, 1930 m. grįžo Lietuvon. Tenai tėvas ir broliai nors valdė didelį Juodeikių dvarą, bet po gero pusmečio Julius vėl išvyko Kanadon ir pradėjo dirbti tabako ūkyje — pradžioje samdomu darbininku, vėliau pusininku; 1938 m. vedė ir perėjo savo tabako ūkį, kurį ir dabar tebeturi. Be to, dar p. Strodamskiai yra turėję Delhi viešbutį, Toronte didelius apartamentus, o šiuo metu netoli Delhi turi dar du tabako ūkius ir dvejus namus Delhi mieste. Vieną iš jų pirko tik prieš mėnesį laiko, kurio nupirkimas, pagražinimas ir baldai atsiėjo \$65.000. Namų įrengimas ir aplinka yra pasakiškai graži. Namas stovi ant pusantro akro didumo sklypo, apsidotus pušaitėmis, beržais ir kitais medžiais. Į šiaurę nuo namo, kur yra įrengtos įvairios poilsiui vietos, kiek tik akys gali matyti, tiesiai gražios Delhi apylinkės lygumos, o jose gražiai išdėstyti marguluoja tabako ūkiai.

Julius Strodamskis dalyvauja ir organizaciniame gyvenime. Jis yra Lietuvių Ūkininkų Klubu narys ir jau devyneri metai yra Delhi lietuvių parapijos komiteto pirmininkas. Jis yra daug keliaavęs po Europą, Pietų ir Šiaurės Ameriką.

Julius ir Ona Strodamskiai, įnešę tukstantinę Lietuvių Fondui, tebūnic pavyzdžiu Delhi. Tillsonburgo ir apylinkių lietuviams, o ypač senesnei kartai, kuri pagal savo turimą galėtą pasekti p. Strodamskių pavyzdžiu ir Lietuvių Fondą gerokai padidinti savo įnašais.

S. m. balandžio 17 d. buvo sudarytas komitetas a. a. Izabelės Matusevičiūtės paminklui statyti lietuvių kapinėse Port Credit, Ont. Turima vilnitis, kad jos būtų mokiniai, draugai, pažįstami ir organizacijos parems šį sumanymą aukomis.

Iš tikrųjų būtų prasminga šiais metais, kurie PLB valdybos yra paskelbti švėtimo ir Seimos metais, pastatyti a. a. Izabelės Matusevičiūtės paminklą. Josios visas gyvenimas buvo susijęs su lietuviška švėtimu ir tautinės sąmonės išlaikymu. O.H.G.

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS SULAITIS

ČIKAGOS APYGARDOJE veikia 21 lituanistinė mokykla, kurių pusė pasirodė tradicinėje mokyklų šventėje gegužės 4 d. Jaunimo Centre. LB Čikagos apygardos švietimo komisijos surengtoje programoje pasirodė mokinių chorai, kanklininkų grupės, šokėjai bei kitų šakų atstovai. Su savo choralais pasireiškė Marquette parko ir Cicero mokyklos. Abu choralai gausūs dainininkais (po 100 balsų) ir gana pajėgūs, nors ciceriečių repertuaras buvo kur kas įvairresnis ir sunkesnis. Cicero choras, kuriam vadovauja J. Kreivėnas, turbūt yra vienintelis vaikų choras išeivijoje, kuris sugeba dainuoti keturių balsais. Taip pat žiurovai išgirdo ir Čikagos augst. lit. mokyklos chorą, kuris turi tik 20 balsų (15 mergaičių ir 5 berniukai). Buvo idomu klausytis Bridgeporto mokykla parodė savo kanklininkes, Roseland mokykla — deklamuotojus. Programoje centrinę vietą užėmė J. Bertulio kantatos "Sugijimo giesmė" išpildymas. Šis pirmą kartą atliktas kūrinys buvo įdomus tuo, jog čia pasireiškė suaugusiųjų ir vaikų chorai. Vaikų choro pagrindą sudarė Cicero choralai, o suaugusiems atstovavo — vyčių choras. Taip pat prie vaikų choro prisidėjo Brighton Parko Dariaus-Girėno lit. mokyklos. Solo daini išpildė sol. Genovaitė Maziūnienė, akompanavo Mindaugas Mačiulis. Dirigavo jaunasis muzikas Fastas Strolia. Šis apie 200 balsų kolektyvas buvo darnus ir susiklausęs, nors bendrų repetitijų nedaug turėta. Dėl repetitijų stokos kaikuriuos kantatos vietos turėjo būti praleistos, bet ateičiai, reikia tikėtis, šį kantata bus pilnai atlikta platesnei visuomenei.

CICERO ATEITININKŲ surengtas balandžio 26 d. Sv. Antano par. salėje praėjo su pasisekimu. Surinko apie 200 svečių, kurie stebėjo pačių ateitininčių išpildytą programą, 6 po to — linksmosios. Buvo suvaldintas A. Barono trijų veiksmų vaidimas. Cicero vyr. ateitininčių grupė, kuri neseniai gražiai pasirodė lietuvių televizijos programoje, padainavo skambią dainą. Po meninės dalies buvo vaisės ir šokiai, gro-

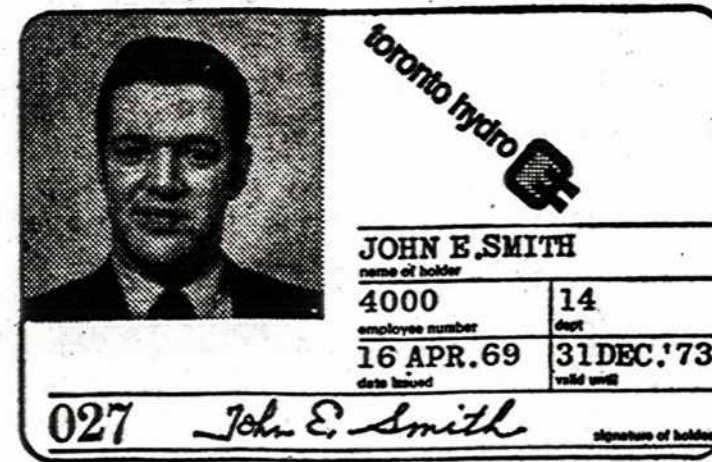
jant A. Murausko orkestrui. Kai vyresnieji šoko, jaunimas mažojo salėje žiūrėjo E. Sulaitio rodomų filmų. • • • "CHICAGO DAILY NEWS" šeštadienis priedas "Panorama" gegužės 3 d. laidoje trumpai paminėjo rašyt. Aloyzo Barono anglų kalba išėjusį romaną "The Third Woman". To laikraščio literatūros red. Van Allan Bradley pažymėjo, kad Amerikoje per metus pasirodo apie 30.000 naujų knygų, neskaityt naujų laidų ar perspausdinimų, tad visas kas recenzuoti spaudoje praktiškai neįmanoma. Esa gerų knygų stengiamasi nepraleisti, nors kartais atsitinka, kad jų paminėjimas užtrunka tris ar net šešis mėnesius. Keliais sakiniiais sustojęs prie A. Barono knygos, kritikas išsireiškė, kad ji vaizduoja nacių terorą Lietuvoje ir suminėjo knygos įžangos autorias Charles Angoff gana teigiamą knyggos apibūdinimą.

CICERO JŪROS ŠAULIŲ KUOPOS "Klaipėda" surengtas minėjimas pradėtas Mišiomis Sv. Antano par. bažnyčioje, kur jas atnašavo ir pamokslą pasakė kun. dr. A. Juška. Po pamaldų įvykusioje akademijoje buvo pagrbit šauliai-veteranai, nepriklausomybės kovų dalyviai. Vadovavo kuopos pirm. St. Bernatavičius. Buvo įneštos šaulių ir kitų organizacijų vėliavos, kurios taip pat buvo ir Mišių metu bažnyčioje. Paskaitą skaitė A. Valatkaitis, vienas iš šaulių orgjos atkūrėjų išeivijoje. Buvo ir mėmėnė dalis, kurioje pasirodė Amerikoje gimusių dainininkė O. Kasulaitienė ir Cicero lit. mokyklos choras, vadovaujamas J. Kreivėno.

TRUMPAI IŠ ČIKAGOS. Visi 4 dieji Čikagos dienraščiai aprašė sol. Valentino Kojelienės dainų rečital' Orchestra Hall salėje gegužės 4 d. Apie 400 publikos klausėsi šios solistės pasirodymo šioje didžulėje auditorijoje. Amerikiečiai kritikai koncertą įvertino vidutiniškai, vietomis nepagalėdėdami solistei ir pagyrimo. — Lietuvių televizijos programoje balandžio 27 d. buvo parodytas Vilniuje gamintas garsinis filmas "Lietuviškos vestuvės".

PRANEŠIMAS TORONTO NAMŲ SAVININKAMS

Visas Toronto Hydro-Electric sistemos personalas ir pagal sutartį dirbantieji Toronto Hydro, kuriems yra leistina įeiti į jūsų namus, yra aprūpinti ir turi nešioti visą darbo metų oficialų ženklą.

(Natūralaus dydžio)

Tai piniginėje nešiojamo dydžio tapatybės kortelė su asmenine nuotrauka auksinės spalvos fone, kuri yra išduota visiems skaitlinių tikrintojams ir kitiems sistemos tarnautojams, turintiems teisę patikrinti skaitlinius ir kitus elektros įrengimus vartotojų pastatuose.

(Natūralaus dydžio)

Virsuje — parodomasis mėlynos, baltos ir auksinės spalvos ženklas, pilno fone, nešiojamas vandens šildymo tarnautojų ir pagal sutartį dirbančiųjų Toronto Hydro, siųstų atlikti darbą vartotojų patalpose.

Jeigu kas nors sakytusi esąs Toronto Hydro tarnautojas ar norėję Toronto Hydro reikalais įeiti į jūsų namus, turite prašyti parodyti šį oficialų ženklą, prieš įleidžiant į savo namus.

Sis skelbimas spausdinamas jūsų apsaugai

toronto hydro
14 CARLTON STREET

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PAKELIUI Į ŠIMTMEČI

Marcelinas Šikšys - Šiauliėnietis, Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos direktorius, matematikos vadovėlių autorius, dramaturgas ir poetas, atžymėjo 95-tąjį gimtadienį senosios Lietuvos sostinėje. E. Mose Mikelėnaitis "Literatūros ir Meno" puslapiuose paskelbė pasikalbėjimą su mokytoju. Norkūno neseniai jam padaryta operacija, cituojami jaunystės dienų atsiminimai ir dabartiniai skirti sukaustuvininko žodžiai: "Nusilpo akys. Kojos nebesireis. Ir galia greit pavargta. Skaitau, skaitau ir užmiegu." Baigdamas pasikalbėjimą, E. Mikelėnaitis konstatuoja: "Bet jokio skundo. Tarsi senatvė būtų visiems aiški, paprasta, suprantama."

LIDNOJOI PRAEITIS

Balandžio 29 d. "Tiesa" skyrė "Pasikalbėjimą su skaitytojais" paskelbė redakcijos nario A. Balsio rašinį "Prašytis ir dabartis" — atsakymą dviejų Vilniaus pedagoginio instituto studentų laiške. Apie juos A. Balsys rašo: "Jie su pasididžiavimu kalba apie TSKP XX suvažiavimą, aukštą išsilavinimą, tarybinio žmogaus o'umą, davusį tvirtą stimulą tarybinei visuomenei apsisvalyti nuo asmenybės kulto apnašų..." Šiame kompartijos suvažiavime N. Chruščiovas nuvertino Staliną ir pasmerkė jo teroro metodus. Studentams rūpi sužinoti, kodėl iki to laiko visi kompartijos veikėjai, apsiginklavę žukio drašais, tylėjo kaip pelės po šluota. Tai liudija A. Balsio cituojama studentų laiško ištrauka: "...Baimė akmenis statulose pavidalavo per didelę, per gilų išsiskynimą žmogaus psichikoje, per didelę inerciją, pasyvumą, dvasinę atrofiją buvo užvaldžiusi juos, kad jie galėtų būti herojai..." A. Balsys nusišunkundžia, kad jaunuliai, žveigdami ir praėjus, nevaidas sugeba pasirinkti objektyvius šaltinius. Jis linksinuoja pavarde komunistu, kurie savo gyvybę paaukojo už Lietuvos sovietinimą, kaituoją ir sovietų kariuomenę įstojusius savanorius 1944 m. rudenį, bet vis dėlto prisipažįsta, kad neviskas buvo gražu: "...Dang psichologinio, ideologinio, politinio pobūdžio barjerų teko įveikti valstiečiams, kol jie įstingino socialistinio ūkininkavimo pranašumus. Neretas senosios kartos inteligentus patyrė skausmingų valandų, kol pervertino savo pasaulėžiūrą, apsisprendė eiti kartu su liaudimi. Vadinti visa tai pasyvumu, inertizmomu gali tik tas, kas blogai žino savo tautos istoriją. Be abejonų, su asmenybės kulto padariniais susijusios kai kurios klaidos nemaža pakenkė darbo žmonių ugdymui, kartais gerokai sulėtindavo masių politinio sąmonėjimo procesą. Pasitaikydavo, kad Tarybų valdžios priemonės, kuriomis buvo siekiama pakirsti materialinę klasinio priešo atramą, kartais būdavo neteisingai vykdomos ir dėl to nukentėdavo santykiai su valstiečių vidutinioku. Kai kurie žmonės tapo keršto, įskundinėjimo, provokacijų aukomis..." Tai pirmas toks atviras prastarimas kompartijos oficioze "Tiesoj" apie praėjusius klaidas, kurios lig šiol vis dar būdavo nutylimos. Matyt, lietuviams komunistams santykiuose su jauna karta kyla panaši problema, kaip ir karą pralaimėjusiems naciams. Vokiečių jaunimas norėjo žinoti, ką veikė jų tėvai, kai Auschwitzte ir kitose koncentracinėse stovyklose rūko krematoriumų dūmai. Lietuvių komunistų senosios gvardijos laukia lig šiol neatsakytas klausimas — kodėl jie vergiškai vykdė Stalino teroro veiksmus ir dargi slėmė sveikinimo bei padėkos telegramus Krenliui?

PREMIJOS GELEZINKELIČIAIS

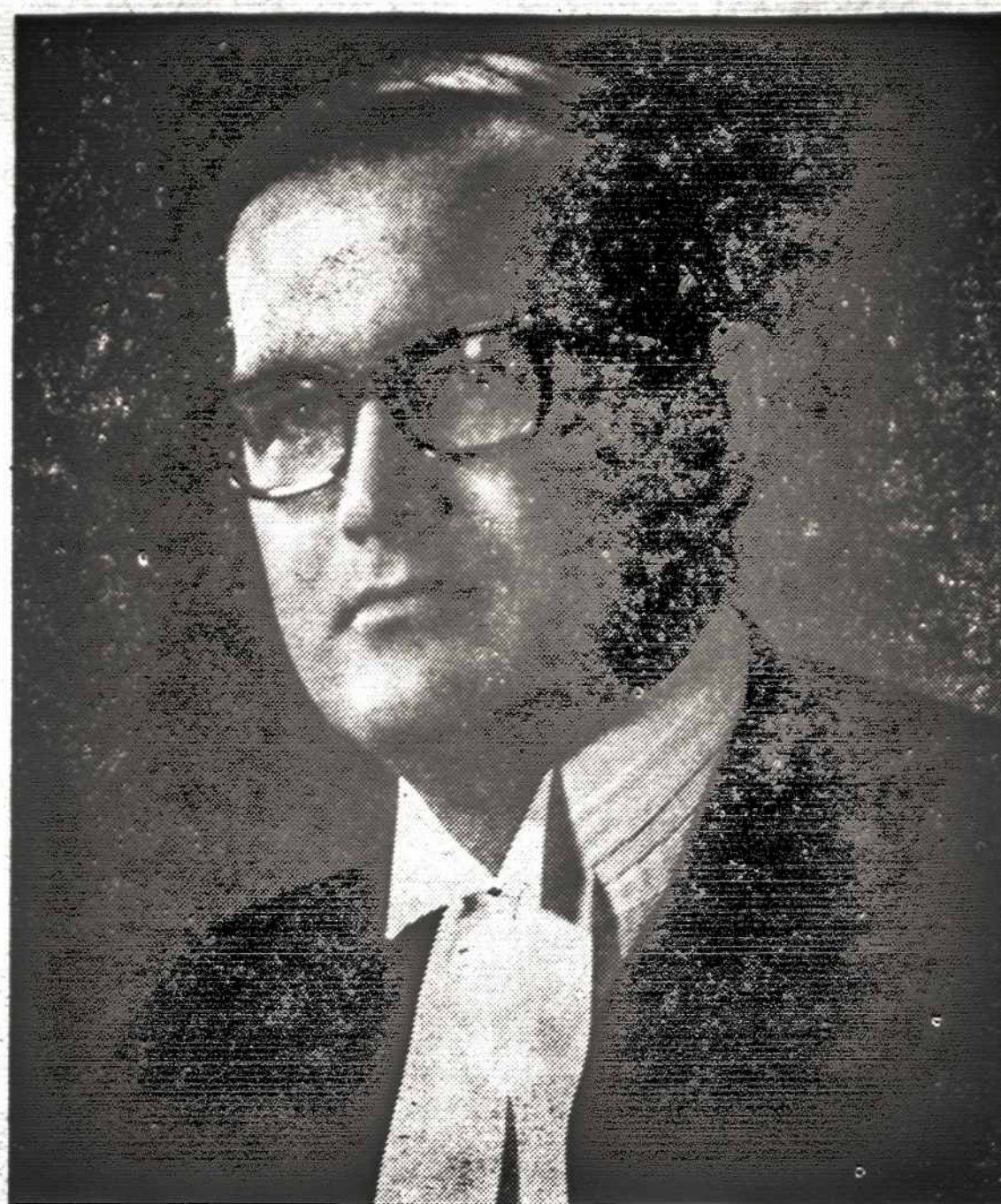
Už krovinių pervežimą ir savikainos sumažinimą Vilniaus geležinkeliai nepirmą kartą atžymimi "Raudonąja vėliava", nors jie nelabai tesirūpina keleiviais. Vilniaus skaičiavimo mašinų gamyklos darbuotojas J. Gėčius "Tiesos" 72 nr. skundžiasi, kad traukiniai vėluoja, o kartais ir visai nepasirodo ruožuose Trakai—Vilnius, Varėna—Vilnius, Druskininkai—Vilnius. Montrealietis kun. dr. F. Jucevičius savo išpušiuose iš sovietų okupuojamos Lietuvos buvo nusivylęs geležinkelio stotimis. Nusivylimui iš tikrųjų būta rimto pagrindo, nes pvz. J. Gėčius apie Vilniaus centrinę stotį rašo: "Dūrys iš perono beveik pastoviai užrakintas. Centriniamėjime iš stoties atidaryta tik viena siaura durų pusė, pro kurią pastoviai ten ir atgal grūdasi žmonės. Laiptai tuneliuose susidėvėję. Todėl žmonės, ypač vyresnio amžiaus, dažnai griūva, nučiuožia. Tuneliuose trūksta švares. Iki šiol stotyse nepakanka informacija. Automatika — užrašai tuneliuose — dažnai neveikia, ir keleiviai bėgioja iš vienos platformos į kitą, ieškodami savo traukinio. Kioskai, kurie yra perono pusėje, darbuotojos gana grubios. Stoties rūmose esantis bufetas prašosi praleidžiamas, nes nepatenkina visų norinių greito aptarnavimo. Čia personaļas taip pat grubus..." Negerovių J. Gėčius rado ne tik Vilniaus stotyje: "...geležinkelio stotėse, nors ir yra įrengta aparatūra, garsiakalbiai, per juos neskelbiama, prie kurio keliai laukti ateinančio traukinio, nepašalinti apie jo neatvykimą. Ties Lentvario stotimi ant pirmųjų kelių užvažiavo dar-trys ilgiasis satastai, o skubanties keleiviai, jų tarpe vaikai ir seneliai, dažnai ir traukinius lenda pro jų apacią arba lipa per vagonų aikštes. Lentvario stotyje, kuria naudojasi ne tik išaugusio miesto, bet ir Trakų, Grigiškių, o taip pat kaimyninių gyvenviečių gyventojai, stoties net ne visi vietinės reikšmės traukiniai..." Atrodo, geležinkelietiams reikėtų ne maskvinės "Raudonosios vėliavos", bet lietuviškos "beržinės košės".

AKLIŲ MOKYKLA

Vienintelės Lietuvoje Kauno akliųjų mokyklos internato 40 metų suaktyvavo užduotį, o šiemet "Mintis" išleido sukačijai skirtą straipsnį ir atsiminimų rinkinį "Kelio pradžia". Mokyklos neuleio kelti apžvalgą pateikia jos dabartinis direktorius A. Baltramiejūnas, akliųjų bei silpnaregių mokykloje ir auklėjimo klausimus gvildena veteranai pedagogai A. Vaisbutienė, A. Lapienė, L. Patasiene, K. Augulis, J. Valantinas, jaunesnieji auklėtojai V. Boreikienė, J. Šilanskienė, G. Sulcienė ir kt. Sol. Beatrice Grincevičiūtė pateikia Akliųjų Draugijos Kauno gamybinio kombinato darbininko V. Lukoševičiaus atsiminimus. Skelbiami ir Vilniaus universiteto aklo dėstytojo P. Vitkausko išpušiai. Leidinys supažindina skaitytojus su mokytojų, kurie dėka akliųjų bei silpnaregių mokomi ne tik humanitarinių mokslų, bet ir matematikos, fizikos, piešimo ir braižymo.

MONETU LOBIS

Fiodoras Gerasimovas, kasdamas kanalizacijos griovį Rasų g-vėje, Vilniuje, rado molinį puodą su monetu lobiu. Istorijos-etnografijos muzėjaus duomenimis, seniausios šio raudinio monetos yra Niderlandų 1693 m. taleriai, Švedijos Karolio XI laikų Rygoje kaltas Livonijos šilingas, Jono Kazimiero lietuviškas ir keturi lenkiški šilingai. V. Kst.

EUGENIJUS KRONAS, B. Sc., B. C. L., šį pavasarį baigė teisės mokslus — Ontario Bar Admission kursą ir tapo advokatu, galinčiu verstis šia profesija visoje Ontario provincijoje. Jo įstaiga atidaryta Hamiltone Ont., 32 James St. So., Royal Bank Building, suite 614. Tel. 522-8781

HAMILTON ONT

JUBILEJINĖ SAULIŲ SVENTĖ — šį šeštadienį ir sekmadienį, gegužės 17 ir 18 d. Laukiama daug svečių iš kitur. Bus paminėti Saulių Sąjungos 50 m. sukaktis plačia programa. Šeštadienį įvyks banketas su menine programa, sekmadienį — pamaldos ir bendri užkandžiai. Rengėjai kviečia visus dalyvauti. Smulkesnė programa paskelbta ankstesniuose "T. Z." numeruose.

VYT. BABECKO MUZIKOS STU. DIJA ruošia savo mokinių koncertą, gegužės 23, penktadienį, 7.30 v. v., lietuvių par. salėje. Programoje — pianino ir akordeono solo, duetai, trio ir kvartetai. Taip pat turėsime progos pamatyti Kiwanis muzikos festivalyje dalyvavusius šios studijos mokinius, išsikovojusius aukso ir bronzos medalius.

ATEITININKŲ SVENTĖ praėjo gražioje nuotaikoje. Šeštadienį, gegužės 3 d., 3.30 v. p.p., sventė pradėta bendru moksleivių ateitininkų susirinkimu. Buvo atvykę moksleiviai ateitininkų iš Toronto, Detroito, Klevelando, Rochesterio ir Windsorio. Vakarę įvyko Klevelando "Grandinė" koncertas, kurį stebėjo virš 400 žiūrovų. Po koncerto vyko šokiai — jaunimui parapijos salėje, o suaugusiems — Jaunimo Centre. Sekmadienį 11 val. Mišiose organizuoti su vėliavom dalyvavo visi svečiai ir hamiltoniečiai. Po Mišių Jaunimo Centre buvo bendri pietūs, kurių metu sveikino metinės šventės proga Hamiltono ateitininkus atvykusios kuopos. Po pietų visi šventės dalyviai persikėlė į parapijos salę iškilmingam posėdžiui, kuriam vadovavo akliųjų kuopos pirm. N. Beniušytė. Įdėdė davė jaunūčiai, jaunesnieji ir vyresnieji moksleiviai. Sveikinimo žodį tarė KLB Hamiltono apylinkės pirm. A. Juozapavičius, MAS pirm. A. Puteitis. Raštu sveikino Ateitininkų Federacijos vad. prof. dr. J. Pikūnas. Rochesterio moksleivių globėjais Br. Krokys pasakė turiningą kalbą, iškeldamas ateitininkų nuopelnus tautai. Meninėje dalyje pasirodė Hamiltono jaunūčiai, jaunesnieji ir vyresnieji moksleiviai. Pabaigoje J. Pleinys visiems padėkojo už parodytą nuosirdumą dirbant su jaunimu ir kartu pareiškė pasitrukusius iš jaunimo auklėjimo darbo, nes paskutiniu laikui patirta daug priekaištų ir sunkumų. Tūkio pobūdžio suvažiavimai parodo, kad mūsų jaunimas yra puikus, turi daug pasiryžimo ir idealų, tik reikia jam padėti. Dalyvis

NAUJAI ĮSIRINKTOJI korespondencinių būdu Kanados Lietuvių Vėteranų S-gos "Ramovė" Hamiltono sk. valdyba pasiskirstė pareigoms: pirm. A. Ruzgys, I vicepirm. informacijai ir ryšiams K. Baronas, II vicepirm. kultūros, parengimų ir išvykų vadovas — K. Mikšys, sek. "A. Mingėla, ižd. VI. Česna, vėliavos globėjas — J. Mačiulaitis, soc. globos — J. Svabaitis. Hamiltoniečiai numato suaukšti vėteranų s-gos pirminkų posėdį ir greičiausia rudenį Kanados lietuvių vėteranų suvažiavimą. K. B.

LIETUVIŲ NAMŲ bendrovės valdyba savo posėdyje balandžio 30 d. svarstė pasiūlymą parduoti turimą sklypą per Crown Trust Co. Toronto. Pirkėjas pasiūlė \$192,000 ir prašė laiko iki 1971 m. gegužės 31 d. pakeisti zonai, nes sklypą nori panaudoti apartamentų statybai, bet pirmiausia reikia pakeisti zoną. Valdyba rado, kad pasiūlymas nepriimtinas dėl žemės kainos ir kitų reikalavimų. Nutarta pasirūpinti pakeisti zoną, kad būtų leidžiama statyti apartamentus ir tuo būdu sudaryti sąlygas augštesnei sklypo kainai. Autoaiškė galės veikti ir pakeistos zona. Zonos pakeitimo reikalais pavesta rūpintis J. Buinui. Nutarta išmokėti dividendus keletui prašiusių asmenų.

EUGENIJUS MESKAUSKAS Sv. Juozapo ligoninėje gydosi nuo skausmingo reumatizmo.

ALFONSAUS IR ALBINA PILIPAVIČIAI sugrįžo iš Europos po maždaug mėnesio atostogų. Aplankė — Šveicariją, Italiją, Prancūziją, Ispaniją, Portugaliją, Afrikos pakraštį — Maroką, Kanarų salas. A. Pilipavičienė pradėjo birželio mėl išskrenda kiton pusėn Europos — nori pamatyti su savaisiais; sustos 8 dienas Amsterdamo, 2 — Maskvoje ir 5 — Vilniuje.

MARGARITA KLEVAITE Kiwanis festivalyje gegužės mėnesį gavo 2 aukso medalius ir 1 sidabro. Praėjusiais metais ji taip pat gavo 2 aukso medalius ir 1 sidabro. Brolis Rimas š. m. gavo 2 sidabro medalius, pernai — 3 aukso medalius. K.

P A D E K A

Mums yra labai miela prisiminti gražias ir jaukias mums suruoštas įkurtuves. Už tai esame labai dėkingi rengėjams: p.p. S. P. Kalvičiams, p. Elvikienei ir p. Janušaitienei, Oakville, Ont. Taip pat nuosirdus aiči visiems dalyvavusiems, kurių buvo gana gražūs būreliai; p.p. O. J. Maci-jauskams, Toronto, Z. P. Linkevičiams, Z. A. Vaičiūlinams, Jonušaičiams, Oakville, M. P. Misevičiams, Guelph, V. P. Beniušiams, Bikiiniam, Bubliniams, Leparskams, V. Bagdonui, V. Domeikiui, P. Latauskui, Melnikams, Repečkomis, B. Z. Stonkams, Stanevičiams, E. K. Simaičiams, Snio-liams, T. J. Povilauskams, R. J. Pleiniam, Ročiams, Gureckams, Urbanavičiams, Elvikiams, B. V. Parkauskams, Kalmatavičiams, Šilgailiams, E. B. Milašiams, Norkams, Maži-laičiams, A. A. Patamsiams, V. P. Tiriliams, Vindašiams, Zukams, Ci-bams, E. K. Gudinskams, Borusams, Paulaičiams, V. Sauliui ir S. P. Kanopoms. Jūsų nuosirdumas ir brangi, graži dovana pasiliks neužmirštama. Dar kartą nuosirdus aiči visiems. Liekame Jums labai dėkingi — O. J. Deksniai

Delhi - Tillsnburg

SV. KAZIMIERO PARAPIJOS IŠTEIGIMO 10 m. sukaktis bus minima lapkričio 29 d. Užrašyta gražiai atnaujinta vengrų salė, jau pažadėjo dalyvauti vysk. V. Brizgys. Bus pakviesti augsti vyskupijos dignitorai, kaimynai anglai ir Kanados lietuviai kunigai, kitų kolonijų tautiečiai. Sudaryta leidinio redakcinė komisija, numatyta įdomi ir originali minėjimo programa. Parapijos taryba balandžio 1 d. posėdy ilgai svarstė programą.

APYLINKĖS LIETUVIAI didžiojo jasi Nijole-Elena Sernaitis. Šį pavasarį ji užbaigė odontologijos studijas ir gavo dantų gydytojos diplomą. Ji jau nuo mažens buvo mūsų apylinkės žiburėlis — pavyzdinčiai mokėsi mokykloje, gimnazijoje buvo išrinkta karalaitė ir ją baigę, gaudama Ontario provincijos stipendiją. Visi linki jai geriausios sėkmės pasirinkto profesijai.

NETEKOME DVIEJU TAUTIEČIŲ. Vasario 25 d. Tillsnburgo ligoninėje mirė Stasys Šimkus, senosios kartos ateivis, ankščiau gyvenęs Montrealy, vėliau perėjęs į tabako auginimo verslą; pastaruoju laiku, pardavęs ūkį, gyveno Tillsnburge; paliko žmoną Konstanciją, brolius Leonardą, ilgametį "Draugo" redaktorių, ir Petrą, gyvenantį Toronte. Laidotuvės buvo iškilmingos, dalyvavo daug žmonių. Kovo 1 d. atsisakė su šiuo pasauliu, sulaukęs 74 m., Adomas Trečiokas, nepriklausomybės kovų dalyvis, buvęs Lietuvos kariuomenės karininkas-kapitonas. Liko jį labai rūpestingai globojusi ilgoj ligoj žmona Petronėlė. Palaidotas Delhi kapinėse kovo 4 d. Abiem našlėm nuosirdi visu užjoja.

SIE METAI TABAKO AUGINTO. JAMS buvo geri: kainos nesyravo, kaip kitais metais supirkimo metu, daug kas gavo už svarą vidutiniškai 80 ct. Viso supirkimo vidurkis kaina už svarą buvo 70 ct. riboj. K.

LONDON, ONT.

KLEVELANDO "GRANDINĖLĖ" sportininkų baliuje, balandžio 26 d., išpildė nepaprasto grožio programą ir vakaro dalyviams paliko pasakišką įspūdį. Poros šimtų lietuvių apylinkės parengime buvo arti 500 asmenų. Dalyvavo ir eilė augusių svečių. Visi nuolat kėlė jai ovacijas, gėrė jai didžiavosi. Juk yra kuo didžiuotis: "Grandinėles" gretose tiek daug gražaus lietuviško jaunimo ir jie taip darniai ir miksiai šoka savitame stilijuje interpretuotus taut. šokius. Ir kodėl "Grandinėlė" tokia patraukli? Ar todėl, kad ir taut. šokių įneša daug vaidybos ir įvairumo, ar dėl kitų priežasčių? Galbūt todėl, kad jį kiekvieną šokį atlieka su didele meile, turi nepaprastai daug artojiško nuosirdumo ir paprastumo. Masinės scenos, keitimas šokėjų ir drabužių darė tikrai didelį įspūdį. Yra tekę matyti šimtus "Blezingelių", bet, jei tektų pasirinkti, pasakyčiau, kad "Grandinėles" "Blezingelė" pati įspūdingiausia. Tikrai didingas ir pagarbos vertas vienetas. Kai rengėjai paprasė grupės vadovą L. Sagi nuotraukos, jis atsakė: "Savo asmeninių nuotraukų reklamai niekada ne-naudoju. Nuopelnai priklauso jaunimui." Jo grupės darbas vienyje metų laikotarpyje: 16.126 darbo valandų, 28 naujai paruošti šokiai, keliant 4000 mylių! Nuo veiklos pradžios iš viso duota 140 statulių parengimų, iš kurių 70 kitatautiams. Tokia tai auka "Grandinėles" jaunimo ir ypač jos vadovų L. Sagi ir jam talkinančių: p. p. Sagiene, J. Lingio, J. Gudavičiaus, S. Kuzmienės, A. Raulinaitienės, M. Vaitulevičiūtės ir kitų. J. Pažemio puikiai paruoštas orkestras žymiai padidino bendrą įspūdį ir sudarė su šokėjais gražų derinį. Kai sužinai, kad "Grandinėlė" beveik kas savaitę vyksta koncertams ir susikimšė viename autobuse ta pačią dieną vėl leidžiasi į ilgą kelionę atgal, įsitikini, kad tai yra išskirtinio darbštumo ir pasišventimo vienetas. Kai pamačiau išvargusių šokėjų, sėdintius beveik palubėje virš sukurtų daiktų, nubraukius asarų ir pasakius: šitokios grupės negali nemylėti ir negali nereikšti jai priklausančios pagarbos. Šie du žodžiai geriausiai tave, "Grandinėlė", apibūdina: tu... kukli ir didinga! — Nuosirdus aiči tau už žavingą programą. Miela "Grandinėlė", tu ilgam liksi Londono ir apylinkių lietuvių ne tik mintyse, bet ir širdyje! D. E.

RODNEY, Ont.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS įvyko gegužės pirmąjį sekmadienį, kartų įvyko ir šeštadienės mokyklos mokslo metų užbaiga. Minėjimą pradėjo apylinkės pirm. K. Gaputis pavarasiškai paties jaunimo išpuošto klubo salė. Motinos pagerbto giesmė "Marija, Marija" ir susikauptu. Čia pat trys jaunuliai — A. Ciparytė, R. Narbutaitė ir P. Jocius bendru eleraiščių pasveikino motiną, o savoms išteikė po rožę. Įdomi buvo paskaita, kurią paruošė jaunimas tema: "Maža Lietuvos moters motinos istorija". Ją skaite: G. Ignaitytė, N. Narbutaitė, H. Kereševičius, Z. Rastapkevičiūtė. Paliečiai buvę keturi laikotarpiai: kunigaikščių laikai, priešpados, nepriklausomybės ir tremties metai. Išvada — Lietuvos moters-motinos istorija yra didelė dalimi visos Lietuvos istorija. Meninėje dalyje D. Gaputytė paskaitė "Motinos širdį". Pianinu skambino A. Gaidauskaitė. Sekė R. Ciparytės "Vilniaus legenda". K. Kereševičiūtės eilėraštis "Motinai" ir V. Mockaus sava kūryba. Visų skaitymas buvo geras ir tarsena gera. Narbutaitė pagrojo akordeonu, o mokiniai padainavo "Motule mano". Gerai pasirodė viso vietinio jaunimo choras, vad. mokykt. J. Statkevičiaus. Staigmena buvo tautiniai šokiai. Yra sudaryta t. šokių grupė iš 30 šokėjų. Trumpu laiku jie susėjo išmokti ir palyginti gerai šoko. Jie tikrai neapylė savo mokytojų D. E. Bliskų iš Londono. Gerai grojo jaunas akordeonistas J. Sarapnickas.

Apylinkės pirminkams, baigdamas minėjimą, pasidžiaugė visų, ypač jaunimo, darbais. Jis padėkojo šokių mokytojams D. E. Bliskiams, mokykt. J. Statkevičiui, jaunimo vad. V. Ignaičiui ir išteikė po dovana. Su malonumu buvo prisiminti buv. šokių mokytojai D. M. Chainauskai ir muzikantai J. ir V. Valaičiai, kurie talkindavo šiai apylinkėi. Atsirbavo juo teikiata dovana-medaliai dviejiems gerai baigusios mokyklą mokinėms — R. Ciparytei ir D. Gaputytei.

JAUNIMO ĮSVYKA Windsorio lietuvių pakvietė jaunimą dalyvauti Motinos Dienos minėjimo programoje. Tai bus tikrai graži proga dviejų apylinkių jaunimui susipažinti ir pabendrauti.

LIETUVIŲ KLUBO susirinkimas įvyko balandžio 30 d. Tai nauja, dar nenustatytą organizacija, tad yra klauksimu, kurie sunkiai sprendžiami praktiškai ir reikalauja laiko. Valdybą perrinkti tie patys: J. Rastapkevičius, S. Paketuras, M. Kereševičius, H. Jasinskis ir P. Gaidauskas. Revizijos komisija palikta irgi ta pati — J. Bersėnas, J. Gudavičius ir P. Paškauskas. Kr.

V. GERULSKIS ROOFING

DENGIU VISOKIUS STOGUS, TAISAU RINAS IR NUTEKAMUOSIUS VAMZDŽIUS ARBA NAUJUS ĮDEDU. IKAINOJIMAS NEMOKAMAS. KREIPTIS BET KURIUO LAIKU MI 83400 ANCASTER, ONT.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENES tarybos sesija, įvykusi Čikagoje balandžio 19-20 d., nutarė pasveikinti naująjį PLB valdybos pirm. St. Barzduką, kardinolą A. Samore, vysk. A. Deksnį, vysk. P. Marcinų ir visus veiksmus, padėkoti visiem pareigūnams, sudaryti religinę komisiją, skatinti tautiečius jungtis į lietuviškas parapijas, steigti Lietuvių Informacijos Centrą.

MELYNOSIOS ARMIJOS SAJŲDIZIO lietuvių sekcija gegužės 13 paskelbė atgailos dieną. Jos dvasios vad. kun. A. Kontautas specialiu atsišaukimu kreipėsi į spaudą ir religines įstaigas, kviesdamas atnaujinti lietuvių tautos pasiaukojimo akta Nekalčiausiai Marijos Sirdžiai. Tas pasiaukojimas buvo atliktas Lietuvoje 1915 m. gegužės 13 d. Melynosios Armijos Sąjūdis skleidžia Fatimos Marijos apsišėkimus ir skatina tikinčiuosius melstis už Rusijos pavergtų tautų išlaisvinimą.

JONAS VASILIAUSKAS, Kauno baleto teatro artistas, širdies priepuoliu mirė Bostono ligoninėje. Gimęs 1905 m. Biržuose, vėlonis buvo Lietuvos nepriklausomybės kovų ir Klaipėdos išvadavimo dalyvis. Balgos baleto studija 1928 m., baleto teatre dirbo iki 1944 m. Jam teko vadovauti Baltijos meno agentūrai, kurios pastangų dėka Kauno teatre gastroliavo F. Šaliapinas, Tito Schipa, Toti del Monte, eilė kitų žymių jų dainininkų ir instrumentalistų. Vėlonis paliko Bostono baleto studiją turinčią žmoną T. Babuškinaitę-Vasiliauskienę, buvusią Kauno baleto teatro baleriną, ir dukrą Svetlana su šeima.

ALBERTAS LAURINCŲKAS, kompartijos propagandistas ir "Moscow News" korespondentas Niujorke, balandžio pabaigoj išvyko į P. Ameriką, kur žada lankyti Urugvajų, Čilę, Peru, Argentinoje ir Brazilijoje. Nors i tuos kraštus jis vyks kaip sovietinio laikraščio "Moscow News" atstovas, šia proga, be abejonės, panaudos susitikti su vietiniais lietuviu ir išpušdžius papasakos vilniškės kompartijos oficioze "Tiesoj". Keliadamas po Kanadą 1967 m., jis aplankė lietuvių komunistų vienetus ir užmegzė su jais tiesioginį ryšį.

VANDĖ PANAVAITĖ - STANKUVIENE, estradinės muzikos pokštėlių dainininkė, buvusią hamiltonietę, nugašdino Čikagos Marquette Park automobiliu išveršęs ginkluotas negras, kai ji vežėsi vaikus iš mokyklos. Negrą apiplėšimo vietoje, matyt, buvo palikę jo bendrininkai, pasirodžius policijai. V. Stankuvienei ji teko vežioti Čikagos gatvėmis, kol pagaliau išlipo negrų rajone. Jis pareiškė, kad jį išgelbėjo jo gyvybę, ir už paslaugą pasiūlė keletą dolerių, kurių V. Stankuviene nesutiko priimti. Tokie įsiveržėliai ir automobilius dažnai našauna vairuotojų ir keleivių.

DR. MARIJA RAMŪNIENĖ iš Otavos lankėsi Čikagoje, rinkdama eksponatus Kanados valstybinio muzėjaus lietuvių skyriui. Jis JAV lietuvių jį tikisi gauti tautodailės ekspozicijai, senovinių muzikos instrumentų, seniau išleistų lietuviškų leidinių.

Argentina

SUSIVINIJIMAS LIETUVIŲ ARGENTINOJE — SLA turi 7 skyrius su 589 nariais. Šios organizacijos suvažiavimas įvyko balandžio 12-13 d. Dr. V. Kudirkos salėje, Lanus mieste. Atidaromąjį žodį tarė SLA pirm. L. Stankevičius. Suvažiavimo dalyviai atsistodijimo pagerbė mirusius narius, išklaušė skyrių ir komisijų pranešimus. Pagal SLA statutą lig šiol metinis nario mokeskis buvo 240 pezų. Kadangi jis nėra pakankamas, nutarta padidinti iki 752 pezų. Statuto pakeitimai sutvarkyti valdinės įstaigos buvo įgaliojti inž. Pr. Aleksevičius, Alb. Staloraitis ir G. Baršauskas. Be šeimos gyvenancinai S. L.A. garbės nariui pensininkui A. Šlaudvyčiui bus stengiamasi surasti vietą prieglaudroje. Suvažiavimo dalyviai konstatavo, kad daugelio vietinių lietuvių pomirtinis turas tenka svetimiesiems. Atleityje bus stengiamasi, kad jie palikimus užrašytų lietuvių organizacijoms. SLA centro valdyba perrinkta ta pati, bet jos gretos papildytos J. Kalveliu, I. Stuku, H. Čopiu ir J. Mikulėnu.

BUENOS AIRES DIENRASTIS "Clarín" išista puslapi paskyrė lietuvių kilmės Hollywoodo lietuvių aktorėi Joanei Šimkus-Simkutei, supažindindamas argentiniečius su jos pasiektais laimėjimais ir ateities perspektyvomis.

KUN. AUGUSTINAS STEIGVILA, MIC, balandžio 30 d. iš Buenos Aires išvyko Europon. Lankysis Portugalijoje, Ispanijoje ir dalyvaus Tėvų maršijonų vienuolių pasitarimuose Romoje.

BUENOS AIRES PROVINCIJOS elektros tinklo vadovu buvo pakviestas lietuvis elektrotechnikos inž. Jonas Gaidimauškas, lig šiol dirbęs SEGB bendrovėje. Kadangi jam tarnybos reikalais teks lankytis dange-

lyje vietovių, Buenos Aires provincija parūpino specialų lėktuvą ir automobilį su šoferiu.

VIOLETA MIKALČIUTE, Kordobos universiteto medicinos fakulteto paskutinio kurso studentė, žuvo motociklo nelaimėje. Vėlonės liūdi Buenos Aires tėvas Juozas Mikalčius, brolis inž. Svajūnas Mikalčius, Čikagoje — motina Marija Mikalčiuvienė.

Urugvajus

URUGVAJIAUS VYNUOGIŲ KARALAITĖ Piedro mieste išrinkta lietuvaite Elena Kaluzevičiūtė. Visa Urugvajaus sapada pasipuošė jos nuotraukomis. Vainikavimo iškilnėse dalyvaavo žemės ūkio ministeris, kitų Urugvajaus sričių karalaitės, jos šeima ir nemažas būrys lietuvių.

Brazilija

JINGČAS TARP LIETUVIŲ SAJUNGOS ir lietuvių jėgų bei gausių jų rėmėjų dėl Dr. Vinco Kudirkos mokyklos pastato išnuomojimo išsprestas vietinio teismo Sąjungos naudai. Sis sprendimas taikos tarp Sao Paulo lietuvių neatstatė. Visa eilė organizacijų ir asmenų bendrame susirinkime š. m. balandžio 20 d. pirmė nutarimą, kuriame apgailestauja Sąjungos laikyseną, sukludžiusią lietuvišką darbą. Toliau sakoma: "KONSTATUOJAME, kad šiuo aktu iš lietuviškų namų išmetami ne tik Tėvai jėzuitai, bet taip pat ir "Ausros" choras, ir lietuviška mokykla, ir Brazilijos Lietuvių Bendruomenė, ir "Mūsų Lietuvos" redakcija ir asmeninė šv. Kazimiero lietuvių parapija. SMERKIAME, tad apgauglia kelia, kuriuo eidami Sąjungos žmonės laimėjo bylą. Smerkiame ir šmeižtus, ty pačių lietuvių paskelbus Sąjungos biuleteniuose ir laikiniuose užsienio lietuvių laikraščiuose. LIUDIJAME, kad šis Sąjungos žmonių elgesys niekuomet nesutapo su daugumos lietuvių nuomone ir tuo pačiu jiems neatstovavo. DŽIAUGIJAMES, kad Tėvai jėzuitai, nežinūrnti vyti patirtų nemalonomų, ryžtasi ir toliau tęsti savo krikščionišką lietuvišką misiją šv. Povilo mieste. TIKIMĖS, kad Sąjungos žmonės išpiks savo lietuviškų reikalų išdavimo kaltę gausia lietuviška veikla, kuria išvystys šiuose ištuštintuose rūmuose. Kitai istorijai pasmerks juos, kaip smerkia kiekvieną išdavimą. Šia rezoliucija pasirašyti susirinkimas vienbalsiai įgalioja visuomenės atstovus ir lietuviškų vietnų pirminkus: 1. Klebonas kun. Juozas Šešėvičius, Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Tarybos pirminkas, 2. Juozas Tūnėlis, Liet. Bendruomenės valdybos pirm., 3. Jonas Bružikas, SJ, Sv. Kazimiero asmeninės lietuvių parapijos klebonas, 4. Juozas Matelionis, Sv. Juozapo Vyrų Brolių pirm., 5. Marcelė Stankevičienė, Maldos Apaštalavimo pirm., 6. Leokadija Aleknavičiūtė, "Žilvijo" vadovė, 7. Magdala Vinskaitienė, mokytoja, 8. Jieva Kutkienė, 9. Mirna Brauskaitė, 10. kap. Juozas Čiuvinas, 11. inž. Zenonas Bacišis, 12. Jurgis Šliesoraitis, 13. Jonas Jodelis, 14. Jonas Bajorinas, "Ausros" choro pirminkas, 15. Petras Šimonis".

Švedija

STOCKHOLME IR UPSALOJ LANKĖSI svečiai iš Vilniaus — prof. Juozas Jurginis ir architektas Jonas Glemža, kultūros paminklų apsaugos valdybos viršininkas. Jų kelionės tikslas buvo susipažinti su Lietuvos istorine medžiaga Švedijos archyvuose. Prof. J. Jurginis "Literatūroje ir Mene" paskelbtuose išpušdžius prisimena, kad kadaise panašiu tikslu lankėsi lankėsi istorikas a.a. dr. A. Sapoka. Jo išpušdžius taipgi nemaža vietos skiriama lituanistikai bei Švedijos lietuviams. Apie Upsalos biblioteką prof. J. Jurginis rašo: "...Šioje bibliotekoje, katalogavimo skyriuje, dirba lietuvis Kajtėnas Cėginskas. Jis man aprodė visą biblioteką, po darbo pakvietė pas save į svečius, vaišino, kuo galėjo, nors su žmona ir 4 vaikais gyvena labai kukliai. Jis stebino mane labai geru tarybinės lituanistikos literatūros žinojimu. Klausinėjo, kaip kurio autorius atrodė, ką rašo arba ruošiasi rašyti. Jis man rodė kataloguose tarybinę lituanistiką ir skundėsi, kad ji negausi, kad daugelio gerų knygų ir žurnalų stinga. (...) Kadangi K. Cėginskui priklauso katalogavimas, iš pagarbos giminėi jis kataloguose įvedė skyrius "Lietuvos istorija" ir "Lietuvos geografija" ir ruošiasi įvesti "Lietuvos kultūra". Jeigu tik bus daugiau knygų gaunama. (...) Upsalos universiteto bibliotekai reikalinga ir grožinė literatūra, nes slavistikos katedroje dėstoma lietuvių kalba. Ilgametis jos dėstytojas — Juozas Lingis, buvęs Kauno V. D. universiteto stipendininkas. (...) J. Lingis davė man Upsalos universitete dėstomos lietuvių kalbos programą ir išsakė savo rūpesčius. Tenka naudotis ne Lietuvoje leistomis mokslo priemonėmis, nėra kirkimtos lietuvių literatūros chrestomatijos, nėra priemonės ir tinkamai paruoštos gramatikos kuria nors Vakarų Europos kalba. A. Seno 1966 m. JAV išleista lietuvių kalbos gramatika visai nebloga, bet dėl savo kainos studentams beveik neįperkama. Brangūs ir ne visai tinkami yra to paties Seno lietu

Kelionė per septynias upes

Pas primityviusius Naujosios Gvinėjos medžio drožinėtojus

DAIL. LEONAS URBONAS

Konsulo daržinėje

Iš Wewak norėjom važiuoti į Maprik, tačiau mums nesisekė. Maprik kaimą ir Sepik upę rūpėjo pamatyti. Čia gyvena gabėjiš Naujosios Gvinėjos medžio drožinėtojai — primityvūs menininkai.

Suos darbučius laukinius gyventojus Antanas ir aš norėjom susitikti. Sunkiausia buvo transporto priemonės suorganizuoti.

Rizikavom ir iškliuom

Kelionėje linkėjo sėkmės — platus geltonas veidas šypsojosi ir lenkėsi, kaip jo rasei priklausom. Jis viešbučio savininkas-kinietis, ir aš jo nemėgtu. Ne dėl to, kad jis kinietis ar kad viešbučio savininkas, bet už tai, kad jis savo tarnus spardo. Aš to nebūčiau žinojęs, jei jis pats nebūtų pasigyręs.

Sypsojosi storulis mūs už nakvyne brangiai nulupęs. Pinigas jį iš civilizacijos i moskitų apšėstas džiungles atspyrė. Už pinigą jis ir šypsojosi.

Sypsomės ir mes jam. Jis, ne kas kitas, parpino mums automobilį į Mapriką. Garžai atsisakė. Esą per daug rizikinga, nes sezoninis lietus prasidėjęs. Nevažiuokit! Iškliūt. Prie Sepik upės čia gyventojai žino lietaus pradžią ir pabaigą — iš anksto numato.

Rizikavom ir iškliuom. Sešiolika valandų spąstuose tarp dviejų patvinsučių upių laukėm, žiūrėjom ir meldėm, kad nusektų. Vanduo krioškė, juokėsi pakvairėjęs iš mūsų ir kaskart didesnius rąstus bei kelmus skersai kelią nešė.

Diena išsėkė. Su lengvu lietu naktis užgėlė sultingas džiungles. Bandėm prisistūti automobilijai, kojas por langą i džiungles iškorė. Uodai jas ėmė čiulpi ir teko vidun traukti.

Laikas nuo laiko bridom i upę — gylį matavom. Tamsus, slidus vandens kaspas mikliai skersai kelią iš tamsos i tamsą slinko. Pionėro, bet taip šykščiai. Pravažiavusia sunkvežimiai, o mes laukiam. Miega uodai išvaikė. Antanas ir aš gimnaziją dar kartą baigėm ir jau pradžios mokyklos nuotykius įpusėjom.

Ar tai pasaka?

Išdrįsom pagaliau. Pavyko. Vanduo automobilio ir mūsų nenusinešė. Džiaugsmą vietiniai mums atšaldė sakdami, kad iki Maprik dar septynios tokios upės mūsų laukia. Septynios upės? Argi čia liudies pasaka? Tropikuose parą naktis ir diena broliškai po dvyliką valandų pasidalina. Naktis tamsi, ypač džiunglių siauram kely.

Neįprastas grožis — kaip pasaka. Atrodo, kad ir automobilį užburė — jis gyvybe, draugu tapo: keliaujame trise. Šviestos, kildamos i kalnus, nerdamos posūkiais pakalnėm, — iš miglų ir augmenijos pilis sukuriar i jas sugrauna, o iš paskos vejasi banginanti tamsa, ištrinti vaizdai. Už posūkio vėl upė kelią apkloja. Brendu, įjėskau duobę. Vanduo šiltas, slidus, negilus.

Stabdžiai nespėjo išdžiūti... upė. Ir dar upė. Septynios — kaip liudies pasakoj! Septintoj Toyota ratai dumbė paskendo. Keturiasdešimt arklio plius mano pečių jėga, ir vėl ant kietos žemės!

Lyg apverstas krepšis

Diena čia nekantri — ilgų aušrų nemėgsta. Iš garuojančių džiunglių saulės rutulys išnori ir apšvieta netoliese, ir milžino šeruo ilti, augštai virš džiunglių i kelią pasivirsia struktūra. Ši apversta smaila krepšį tuojau atpažinau, nors buvo daug didesnis, negu iš knygų sau vaizdavau. Tamberan arba kulto namas, kur vyrai susirenka pasitarti. Moterims užėti nevalia. Esu vyras, tačiau per daug artėti nedrįstu. Mieganciam kaime kas nors anksti pabudęs gali šakoti strėlę man tarpupetėn įsegti šventyklos vagimi palaikės. Tikriausiai viduje yra medžio drožinių meno lobynas — norėtusi pamatyti.

Važiavom toliau. Daugiau tokių kupetų kyšo virš džiunglių, arčiau ar toliau nuo kelio pastatytų. Savo forma panašios, bet ūgi skiriasi.

Iš arti vieną apžiūrėm. Nufotografuoj. Fasadas gražiai dekoruotas, eilės simetrišku kaukiu ir ornamentu ruda ir balta šis dažais nutaulyta. Naujas užraktas kabo ant pintinių durų. Pidevin English tarme aiškina vietinis pajudusiais dantim. Supratau, kad kulto namas atidaromas tik retais atvejais. Bandžiau kaimo išminčių įtikinti, kad mūsų vizitas irgi reitenybė. Jis nesutiko — tamberan raudonų neteko matyti.

Už tai mačiau Maprik kaime konsulo namą iš lauko ir vidaus. Išnūdi nesudarė. Po septynių upių kažko daugiau tikėjau.

Maprik — primityvus meno rinkėjų Mekka.

Rinkejai senienu (senų ir naujų) iš tolimų žemynų atklysta. Daugiau ar mažiau įgudę žinovai deimantių tarp kurpalių įjėsko. Deimantiukai darosi retenybė. Jiems išskirti reikia prityrusios akies.

Vietiniai, jau dolerio vertę pažinę, paskubom stabukus, kaukes ir kablizaus, ant ugnies paskrudina ir trim mėnesiam parauginti i dumblių kiša. Batų tepalas galutinai užbaigia "se-nieną" — rinkai paruošia.

Prie Sepik upės šėšely ant šaštuotų kojų atsisėdęs juodasis skuta minkšto medžio gabalė. Parodo mums rinkinėlių savo darbų, o pirštais — dolerių skaičių. Iš šiaudinio stogo ištraukia ir retesnę dalyką. Pirštai juda greičiau, kaina didesnė.

Doleris — stabas

Doleris tapo tabu. Vietinis savo stabus už dolerį atiduoda. Balintos kavos Sepik upės plačiame paviršiuje skamba dolerio daina. Gale ilgų skaptuoto medžio lovių blizga nauji motorai. Jie garsiai burzgia. Be irklų neša juoduką ir sauleje išlepinę turistų žemyn upę krokodilų pažiūrėti.

Tamsiaodis kultūrėja. Jis meta irklą. Jo nosyje iš šono tikta sklydė matosi, kur neseniai kaulas perkistas buvo.

Sutiktas vokiečių mums pasakojo, kaip jis čia pirmą sykį patekęs ruošėsi nuotraukų pasidaryti. Čiabuvisi saukė, mojavo, ir jis pabūgęs ėjo tolyn. Už valandėlės šie vėl ėmė saukti. Atsi-grežęs pamatė gražiai išrikiuotą eilę, o kiekvieno nosį puosė perkistas kaulas. Vienas, matyt, lūšnoj savo kaulą palikęs, pietuką perkiošo.

Viskas po 20 centų

Už pozavimą tamsiaodžiai po 20 centų paprašė ir gavo. Panašiai ir su filmotojais-mėgėjais atsitinka, kai kas nors kaimo tur-guj numatęs pusnuogę gražuolę bando sau i filmą susukti. Pri-eina senutė ir paprašo 20 cen-

tų už dukters pozavimą. Motina — senutė. Moteris čia virš trisdešimt metų — pasenus.

Turguje viskas už dvidešimt centų: kiaulienos gabalas, žuvis ar gerokas glėbys bananų. Bilietas prekėm pardavinėti irgi 20 centų.

Konsulas po turgų Maprike vedžiojo, aiškino mums ir kartu kaimiečiam bilietus išdavinėjo.

Manus šaloj gimęs konsulas nuo akmens amžiaus nutolo. Gimnaziją baigęs Lae, jis čia valdžios patikėtas kaimo administratorius.

I savo gyvenamą namą jis mūsų nekvieta. Šnekejomės vietiniam bare gerdami šaltą australišką alų.

Kelias i tautą

Teritorijos ateitis — konsulo rūpestis ir baimė. Rūpestis, kad Australija, Jungtinii Tautų spaudžiamą, peranksti teritorijos nepalikty. Nepriklausomybė dabar būtų didelė nesamone. Kad Afrikos Kongo tragedija ir čia nepasikartotų, Australija turėtų papuasa dar koki dvidešimt metų tvarkyti.

Kelias ilgas i tautos vienetą iš akmens amžiaus galvosenos. Šio jauno vyro veide matėsi liudėsny ir ryžtingumas, akys — išmintis. Toli virš džiunglių rytuose kilo, grupavosi eilė kamuolinių baltų ir tamsių debsų. Kelias atgal i Wewak mūsų irgi laukė.

Tamsią ranką spaudėm, linkėjom konsuliui sėkmės ne tik kaimui, bet ir vieną dieną gal ir kraštui vadovauti.

Pasukom septynių upių link, skubėjom, bijojom. Tie juodi debesys nešė vandenį upėms papildyti.

Nesugalvojo nė rato

Pavakarys. Oras pilnas spalvų. Iš laukų i miškų papuasa i slinko i savo bakūžės nakvynei. Traukėsi, automobilii kelią davė. Šypsojosi mums dykaduoniai vyrai, lengvai žingsniuodami, rankoj lanka i porą strėlių laikydami. Keletą žingsnių iš paskos eidamos jų žmonos su maišais ant galvos i pečių irgi šypsojosi. Suvalgus, skurdo suplota šypseną. Gaila buvo žiūrėti i jas. Piktą i vyrus pažvelgus. Simtmečius sėdėdami tuose tamberanuose, tuose kulto namuose, negalėjo kokio ruto sugalvoti. Taip, ratu. Paprasto medinio rato jie sau dar nepasidarė.

Gi pas mus, baltuosius brolius, po mėnuli pasivažinėti ratai patepti laukia. Kokia didelė spraga. Už septynias patvinusias upes didesnė.

ANTANAS RAMŪNAS

2000 A. D.

Atmeni? — Už Kauno, ten, mėnulis patekėjo.
O Neris i Nemunas žaigždėmis prilijo.
Gyventi gyvenimą, pilną audrų bei vėjų! —
Štai tau i man motto, mėlynake Marija.

Tu tarei: "Būkime vaikai erdvių ir saulii,
Tepapuoška žemę amžinai žalia jaunystė.
Išsikime pavasariais praūžti per pasaulį.
Išsikime oazėmis ir gėlynais pražysti..."

Toli ten rytai aušrą aureolėmis klostos,
Toli ten liepsnija naujo amžiaus ugnys.
Pirmyn i 2000 A. D. ir i amžinybės uostą
Per klaukimas, per prarajas, per bedugnes!

Atminsi? — Už Kauno, ten, mėnulis patekėjo.
O Neris i Nemunas žaigždėmis prilijo.
Išsivėžėm pasaulin pro audras, pro vėjus
Dirbti ir žmogui, ir tautai, ir žmonijai.

Dirbti — įamžinti žemę paslapti jaunatvės,
Dirbti — apimti gyvenimo versmės ir viršūnės!
Ten, kur kūryba, ten ir buities pilnatvė:
XX a. Čiurlionio ir mūsų vizijos įsikims.

(Iš spaudai paruoštos naujos knygos
"NEMIRTINGOJI LIETUVA")

Atsiųsta paminėti

LITHUANIA 700 YEARS. Edited by Dr. Albertas Gerutis, translated by Algirdas Budreckis, introduction by Raphael Sealy. Published by Maynard Books, Inc., 84-39 90th St., Woodhaven, N.Y. 11421, USA. Jacket design by Paulius Jurkus. New York 1969, 476 p., \$12.00.

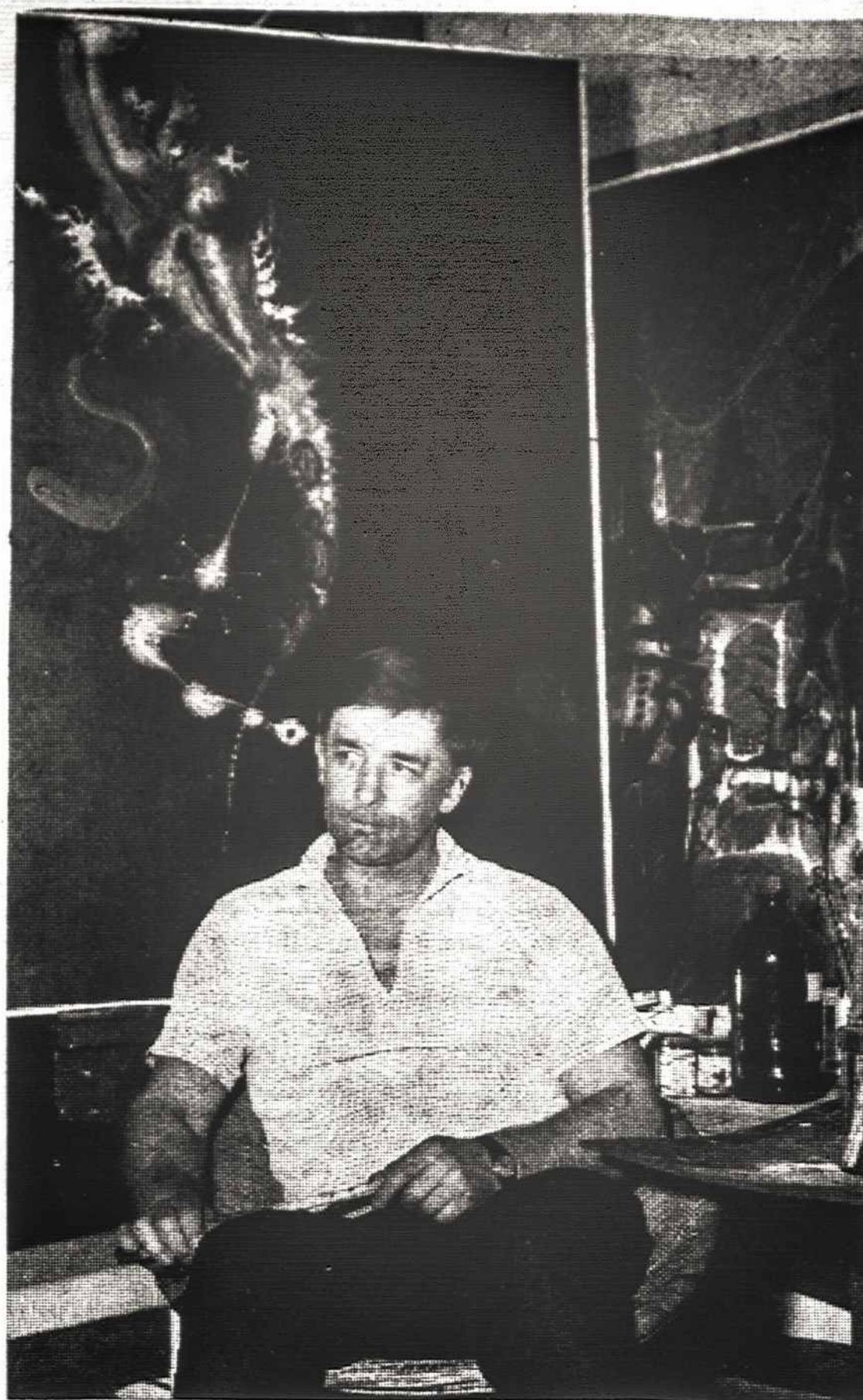
Lietuvių Dienos, mėnraštis, 1969 m. kovo mėn. Šis numeris skirtas Australijos lietuvių meno dienoms.

Lietuva, Filatelistų Draugijos biuletinis, 1969 m. 4 nr., 22 psl. Redaktorius — Eugenijus Petrasauskas, 7742 So. Troy St. Chicago, Ill. 60652, USA.

Zuvėdra, Osavos mediotųjų ir meškeriotųjų klubo "Ešeris" neperiodinis laikraštėlis, 1969 m. nr. 1(12). Adresas: 467 Gibbon St., Oshawa, Ont.

Muzikos žinios, 1969 m. 1-2 nr. Adresas: 209 Clark Place, Elizabeth, N. J. 07206, USA.

Aidai, 1969 m., 3 nr. Rašo: V. Vaitiekūnas, Jurgita Saulaitė, V. Kavaliūnas, D. P. Jonikas, A. Matulis, Vyt. Bagdonavičius, MIC, Edm. Arbas; kronikinis skyrius "Iš minties ir gyvenimo", knygų recenzijos.

Dail. Leonas Urbonas savo studijoje Sidnėjūje, Australijoje

LANDSBERGIS APIE NAUJĄJĄ TEATRĄ

Pradėdamas paskaitą Toronto akademikams, A. Landsbergis pabrėžė, kad sunku apibūdinti "naująjį teatrą", nes toji teatrinio pasireiškimo kryptis iš principo atmata betkokiai racionaliai klasifikacijai tiek formų, tiek stilius ir duoda daugiausia reikšmės pačiam veiksmui ("happening"). Tad Landsbergio paskaita nebuvo apibūdinimas "naujojo teatro", bet daugiau jo istorijos bei charakterio nagrinėjimas.

Vadinamas "naujasis teatras" arba "avant-garde teatras" šiuo metu daugiausia reiškiasi Šiaurės Amerikoje, ypač Niujorke. Tačiau jo pirmieji pasireiškimai ir jo pranašai yra kilę Europoje i jo yra smarkiai paveikę šių dienų teatro susiformavimą. Europos "naująjį teatrą" smarkiai paveikė Lenkijos dramaturgas Grotowsky, kuris i šiuo metu Lenkijoje stato savo interpretacijos veikalus. Jie sutraukia dramos mėgėjų ne tik iš Rytų Europos, bet ir iš Vakarų Europos ir užjūrių. Grotowskio teatro stilius ir interpretacija, nors ir labai modernūs, neatmeta visiškai praeities klasiškų formų. Grotowsky tvirtina, kad reikia akistatos (confrontation) su praeitimi, kad norint būti kūrybingu reikia tilto su praeitimi. Grotowskio teatras siekia santykio tarp teatro i žiūrovo, bet tas santykis turis būti reikšmingas, harmoniškas. Pavyzdžiui, Grotowskio statomame Adomo Mickevičiaus veikalė "Vėlinės" žiūrovai kviečiami dalyvauti derliaus scenose, kartu su aktoriais statyti gubas ir dainuoti derliaus dainas. Tradicinė scenos savoka "naujamajame teatre" yra visai pakeista — dramos veiksmas išsilia i žiūrovus ir juos įjungia i veiksmą.

Amerikos "avant-garde" teatras yra daug daugiau pažengęs kita, radikalesnė, kryptimi ir jame matosi stipri įtaka prancūzui A. Artaud (mirusio 1945 m.), kuris stilius ir forma, griš i chaosą. Čia jau matosi maištas prieš betkokią senąsias teatro formas ir tradicijas, nesiekiamo duoti veikalui pradžios, nei vidurio. Nei galc Amerikos "naujasis teatras" siekia panaikinti ribas tarp meno ir gyvenimo, atseit, meno paskirtis yra įrodyti, kad drama yra visur gyvenime. Vakarų kultūros ir meno tradicijos yra visai atmamos ir randama daugiau ikvėpimo Azijos filosofijose, kaip pvz. hinduizme.

A. Landsbergis aiškino, kad Amerikos "avant-garde" teatras yra daug toliau nuėjęs nauja, neįprasta kryptimi todėl, kad Amerikos kultūrinė praeities "našta" yra mažesnė, kaip Europos, ir ryšiai su praeitimi netokie stiprūs.

"Naujamajame teatre" kalba ir tekstas yra nuvertinti; duodama daugiau reikšmės spontaniškam pasireiškimui ir interpretacijai. Dramaturgas pasidaro antraeilis faktorium; režisūra ir aktorių veiksmas yra svarbesni kūrybinio veiksniai. Dekoracijos praranda reikšmę, nes nuotaika ir inscenizavimas daugiau priklauso nuo aktorių pasireiškimo.

Paskaitą A. Landsbergis užbaigė "naujojo teatro" stiliu: užuot susumavęs savo mintis bei naujų teatro formų apibūdinimą, pakvietė klausytojus dalyvauti "avant-garde happening" klausimų ir atsakymų ke-liu.

Paskaitos dalyviai klausė A. Landsbergį apie "naujojo teatro" būklę Rytų Europoje bei Lietuvoje. Lenkijoje, kaip minėta, Grotowskio įtaka smarkiai reiskiasi teatro mene; taip pat kituose satelitų kraštuose — Čekoslovakijoje ir Vengrijoje. Sovietų Sąjungoje ši teatro forma visai dar nėra pasirodžiusi.

Lietuvoje "naujasis teatras" dar nėra taip toli nužengęs, kaip Lenkijoje. Pati naujausia Lietuvos teatro forma matoma Panevėžio teatre, vadovaujamame Miltinio, kuris dar prieš karą buvo turėjęs kontaktą su pačiu Artaud ir Vakarų Europos moderniuoju teatre.

A. Landsbergis pastebėjo, kad "naujasis teatras" savo dabartinėje formoje jau rodo išsismėmą ženklius; jau prasideda reakcija, siekianti grįžimo i formą, struktūrą bei kalbą. Vis dėlto "naujasis teatras" bus smarkiai paveiktas ateities teatro vystymąsi. D. M.

Lietuvių Foto Archyvo lėšoms telkti komitetas. Iš kairės: kun. Algimantas Kezys, SJ, — reikalų vedėjas ir išdinininkas, sekretorė — Janina Grybauskienė, pirmininkas — Jonas Evans, vicepirmininkė — Birutė Briedienė, vicepirmininkė — Stasė Semėnienė ir informacijos vadovas — Jurgis Janušaitis. Nuotr. Lietuvių Foto Archyvo

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

DAIL. VYTAUTO OGILVIO 45 tapybos darbų parodą balandžio 20—27 d. Detroito Lietuvių Namuose surengė Stasio Butkaus šaulių kuopos spaudos ir kultūros sekcija.

JUOZO NAUJALIO šimtojo gimtadienio minėjimą Niujorke, Apreiškimo parapijos salėje, surengė Katolikių Moterų Kultūros Draugija. Paskaita apie kompozitoriaus gyvenimą ir jo veiklą, pajavirindamas atsiminimų pluoštą, skaitė kun. J. Budreckas. Su J. Naujalia kompozicijų pagrindiniais motyvais dalyvius supažindino pianistas A. Mrozinskas. Sukurtuvininko kūrinius atliko solistai: Louise Senken — "Marija, Marija" Stasys Citvaras — "Lietuva brangi". "Kad skaumas tau širdį", abu — dueta "Tėvynės meilė nemari". Kadangi KMK Draugijos parengimų pelnas yra skiriamas Fordham universitete liuanistiką studijuojančių stipendijoms, buvo pristatyti jas šiemet gavę studentai — Jūratė Balseytė ir Petras Sandavičius. Žodį apie liuanistikos kursą tarė jų organizatorius prof. A. Vasyis ir Fordham un-to slavistikos katedros vedėjas kun. V. Jaskevičius. J. Naujalia minėjimas baigtas literatūrinę programą, kurioje dalyvavo ir savo kūrinius skaitė Kotryna Grigaitytė, O. B. Audronė, Paulius Jurkus ir Leonardas Zitkevičius. Nelei Mazalaitė atstovavo akt. Juozo Boley pateikta ištrauka iš knygos "Miestelis, kuris buvo mano".

KOMPOZ. BRONIAUS BUDRIŲNO kūrinių koncertas ir premijų įteikimo vakaras surengtas balandžio 26 d. Los Angeles lietuvių V. Kazimiero parapijos salėje. PLB konkurse laimėtas premijas B. Budriūni įteikė iš Klevelando atvykęs šios organizacijos vykdomasis vicepirmin. dr. A. Butkus. Su konkurso laimėtoju gyvenimu ir muzikine veikla dalyvius supažindino Alė Rūta. Koncertinė programa buvo pradėta PLB premijomis atžymėtom B. Budriūnio kompozicijom — "Lietuvio giesmė" ir "Mūsų žemė — Lietuva", kurių tekstą autoriai yra V. Mykolaitis-Putinas ir Bernardas Brazdžionis. Jas išpildė B. Budriūno vadovaujamas V. Kazimiero parapijos choras. O. Devedienė padainavo "Sausmą", R. Dabšienė — ištrauką iš kantatos "Tėviškės namai", R. Dabšys su choru — ištrauką iš kantatos "Šviesos kelias", B. Dabšienė su choru — ode "Mano protėvių šėmė". Pianistė R. Apeikytė atliko dalį sonatos "Nemunas lauzia ledus".

LB KULŲROS KLUBAS Bostono tarptautinio instituto salėje atžymėjo kompoz. Juliaus Gaidelio 60 metų amžiaus sukaktį. Sukaktuvininko laimėjimus nušvietė didysis kamerinės muzikos propaguotojas Izidorius Vasyliūnas, su sūnum Vyteniu pargrojęs keturis J. Gaidelio kūrinius. Jono Aisčio ir Henriko Radausko poeziją skaitė Bostono dramos sambūrio akt. B. Vaičiūrytė, kuri taipgi perdavė ir sambūrio sveikinimus. Sukaktuvininką žodžiu sveikino LB apygardos pirm. A. Skudžinskas, poetas L. Andriekus, OFM, ir J. Vailukonis BALFo vardu. Raštu gavulius sveikinimus perskaitė L. Jasaitienė.

NIU JORKO METROPOLITAN OPEROS sol. Lilijos Sukytės reitėlis, priklausęs Pan-American Union koncertų serijai, įvyko Vašingtone. Programon ji buvo įtraukusi Gluck, Schubert, Wolf, Gounod, Falla, Puccini dainas ir operų arijas. Programą skelbė, kad L. Sukytė yra gimusi Lietuvoje, dainininkės kelią pradėjusi Kanadoje. Recenzijas paskelbė abiejų didžiųjų Vašingtone dienraščių muzikos kritikai: "The Washington Post" — Paul Hume, "The Evening Star" — William Bennet. Pirmajam labiausiai patiko operos "Ifigenija Tauridėje" arija, Schuberto ir Wolfo dainos, antrasis grė Puccini operų arijas ir Schuberto dainas. Tai buvo jau antrasis sol. L. Sukytės koncertas Vašingtone ši sezona.

DETROITO LIETUVIŲ NAMOSE gegužės 17 d., 7 v.v., E. Dauguvietys — Kudabienės vadovaujamas Hamiltono lietuvių teatras "Aukuras" suvaidins Vinco Krėvės 4 veiksmų istorinę dramą "Mindaugo mirtis". Detroitan "Aukurą" pakvietė St. Butkaus šaulių kuopa.

BALTIEČIŲ MITOLOGIJĄ programon "Man and Myth" įtraukė Kalifornijos universitetas, Irvin, Calif. Pagrindinis dėmesys šioje programoje tenka klasiškinei mitologijai, bet po tris valandas skiriama baltiečių, keltų, persų, indiečių ir Tolimųjų Rytų mitologijai. Baltiečių mitologijos kursą, susilaukusį daugiau kaip 300 klausytojų, skaitė prof. dr. Elena Tumienė. Pirmiausia ji supažindino studentus su baltiečių istorija ir kultūra, išryškindama baltiečių ir slavų kalbinius bei kultūrinius skirtumus. Pateikusi baltiečių mitologijos medžiagą, prof. dr. E. Tumienė atskleidė mitologinių motyvų panaudojimą kūryboje ir literatūroje. Šis metodas jai sudarė progą supažindinti studentus su žymiaisiais lietuvių rašytojais ir netgi filosofais prof. St. Salkauskiu ir prof. A. Maceina. Pertraukų metu studentai apžiūrėjo prof. dr. E. Tumienės surengtą lietuviškų knygų ir tautodailės parodėlę. Klausėsi i plokštelės įrašytą lietuviškų dainų.

KUN. STASYS YLA Putname, Conn., baigė rašyti naują veikalą "Si-luva žemaitis istorijoje", kurį išleis "Krikščionis gyvenime" serija IV tomu.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

VILNIAUS IR ERFURTO MIESTU draugystės savaitė buvo surengta R. Vokietijoje gegužės 4—11 d. Jos dėmesio centre buvo R. Berlyne, Erfurte ir jo kaimyniniuose miestuose įvykę koncertai, kuriuose dalyvavo E. Paulausko vadovaujamas styginis kvartetas, Vilniaus operos sol. E. Čiudakova, duetas dainavę solistai E. Kuodis ir J. Girijotas, P. Tamošaitis vadovaujamas Vilniaus konservatorijos liudies instrumentų ansamblis "Sutartinė" ir Kauno dirbtinio pluošto gamyklos estradinis orkestras "Ok-tava", kurio vadovas yra M. Tamošiūnas. Erfurte buvo atidarytos dvi parodos — vaikų knygos ir "Vilnius knygženkliuose".

PRANESIMĄ APIE BALTIJOS JŪROS RAIDĄ tarptautinės kvartetų tyrimo draugijos VIII kongrese Paryžiuje padaręs Vilniaus geologijos instituto vyr. mokslinė bendradarbė, geologijos-mineralogijos mokslų kandidatė Melitė Kabalaitė. Jos darba apie Lietuvos ežerų vystymąsi yra paskelbė Vengrijos, V. Vokietijos ir Britanijos moksliniai leidiniai. Ši rudenį Londone įvyksiančio Europos mikropaleontologų XII suvažiavimo dalyvis su Vilniaus geologijos instituto mokslininkų darbas supažindins jo direktorius, geologijos-mineralogijos mokslų kandidatas Algimantas Grigelis. Mokslinė bendradarbė Irena Skuodienė ruošiasi dalyvauti tarptautiniame simpoziume geologijos mokslų istorijos klausimais Lenkijoje. Freiburge įvyksiamie Europos tektonistų simpoziume gero įvertinimo susilaukė Vilniaus geologijos instituto direktoriaus pavaduotojo, geologijos-mineralogijos mokslų kandidato Povilo Suveidžio pranešimas.

VILNIAUS UNIVERSITETO STUDENTŲ dainų ir šokių liudies ansamblis dviem koncertais atžymėjo 25 metų veiklos sukaktį. Per šį laikotarpį ansamblis yra surengęs beveik 1.000 koncertų Lietuvoje, Sovietų Sąjungoje, R. Vokietijoje, Lenkijoje, Vengrijoje, Čekoslovakijoje, Austrijoje, Bulgarijoje, Prancūzijoje, Turkijoje, Italijoje ir Graikijoje. Repertuaras turimas liudies dainas papildė B. Dvarionis, J. Svedo, V. Paltaučius, V. Kairiūkštis, V. Budrevičius kompozicijos studentų gyvenimo temomis. Šiam ansambliui kas penkeri metai tenka iš pagrindi atsinaujinti, kai studijas universitete baigia ir gyvenimom išeina jo dalyviai. Liebilijūniuose koncertuose, kurių programą paruošė ansamblio vadovas A. Baltūnas, chormeisteris V. Čekauskas, baletmeisteris E. Markūnienė ir T. Kalibaitė, dalyvavo ir ansamblio veteranai, pašokę "Kalveli". Studentų ansamblio buvusių vadovų gretoms priklausė V. Bartusevičius, J. Lingys, J. Gudavičius, A. Gimžauskas, A. Krogertas, V. Aleksa ir kt.

DAIL. RIMTAUTO GIBAVICIAUS 26 knygženklių ir trijų grafiškų darbų Vilniaus tema mėnesį truksianti parodė atidaryta Estijos sostinėse butybe "Tallinn". Jos rengėjai — Tallino dailės mėgėjai ir rinkėjai.

DEBIUTINI KONCERTA surengė Vilniaus konservatorijos docentas E. Dirsiens dainavimo klasėje studijas baigiantis sopranas Edita Kaleševičiūtė. Kamerinio pobūdžio programon ji buvo įtraukusi J. S. Bacho, W. A. Mocarto dainas, R. Schumanno romansus, jo dainų ciklą "Moters meilė ir gyvenimas". Visus šiuos kūrinius ji atliko originalio kalba — vokiškai ir itališkai. Jaunajai solistei akompanavo koncertmeisteris D. Arlauskaitė ir M. K. Čiurlionio vargonininkų konkurso laureatas B. Vasiliauskas, koncerto pradžioje pagrojęs du J. S. Bacho choralinius preliudus.

VILNIAUS U PROFASJUNGOS KULTŲROS RŪMŲ mergaičių choro studija, vadovaujama L. Palinauskaitės, dalyvavo 27 d. surengtą koncertą pavelkusių galerija pavarstoje Vilniaus katedroje. Koncertas buvo pradėtas prancūzų kompozitoriaus V. d'Endy kantata op. 23 apie našlaitę. Mergaitėms talkino Vilniaus operos sol. N. Ambrozaitis, arfistė G. Murmulaitytė ir vargonininkė N. Trinkūnaitė. Antroje koncerto dalyje senosios Vilniaus katedros skliautuose skambėjo mergaičių atliekamos lenkų kompozitoriaus S. Moniuskos Mišios e-moll. Pirmąjį kūrinių dirigavo L. Palinauskaitė, antrąjį — V. Pailionis. Koncertą papildė operos sol. N. Ambrozaitis, padainavusi K. Glucko operos "Orfėjus" ariją ir J. Sibelijaus "Romansą", J. S. Bacho kūrinius atlikusi arfistė G. Murmulaitytė. Mergaičių choro studiją prieš pusketvirtį metų suorganizavo jos dabartiniai vadovai, sudarydami progą ne tik dainuoti, bet ir mokytis muzikos teorijos, solfedžio, fortepiono. Mažiausiomis dalyvėms pirmuosius dainavimo įgūdžius padeda įsigyti D. Bernotienės vadovaujamas paruošiamas jaunųjų choras.

VILNIAUS KRAŠTOTYRININKŲ liudies medicinos sekcijos nariai ruošiasi pirmajai ekspedicijai i Rytų Lietuvą, kur bus užrašomi užkalbėtojų ir užkerėtojų nuo gyvačių įgelimo tekstai, studijuojami gydomųjų žolių rinkimo, senųjų vaistų paruošimo būdai.

V. BARTUSEVICIAUS vadovaujamas ansamblis "Lietuva", pasidalinęs i dvi grupes, pradėjo 50 koncertų seriją Lietuvos miestuose ir miesteliuose. Pirmoji grupė programon yra įtraukusi vestuvinių papročių montąžą "Laimės Nemūnėlis", antroji — koncertą "Prie ežerėlio". V. Kst.

**BALIO MASKELIŪNO
DRAUDOS ĮSTAIGA**

Tel. 251-4864

Namų tel. 277-0814

VISŲ ROŠIŲ DRAUDA — LUA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-ųjų atstovybė

A. CIZIKAS ALFA RADIO & TVPARDUODAM IR TAI SOM TV IR RADIO APARATUS • STATOM
IR TAI SOM ANTENAS • DIDELIS PASIRINKIMAS LIETUVISKŲ
PLOKSTELIŲ.

672 Lansdowne Ave.,

Tel. 531-6165

Dirbtuvė

NAUJAS SKYRIUS:

295 Roncesvalles Ave.,

Tel. 536-1373

Atidaryta: Kasdien 9-6 val.

Ket. ir penkt. 9-3 val.

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS!Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir
S.S.S.R. PAPRASTU BEI ORO PAŠTU**BE MUITO DOVANOS:**

Ivairios sudėties maisto siuntiniai, automobiliams motorai ir padangos, motociklai, dviračiai, skalbi mašinos, televizijos prietaisai, planai, foto aparatai, radijo prietaisai, transistoriginiai radijo aparatai, laikrodžiai, kilimai ir baldai.

Maisto siuntinių svoris neribotas.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių siuntinių ir kitų prekių.
- Gyvena ne Toronto, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspreisu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sazinėjai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turite neaiškumų, prašome klausyti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasirodusi patarnauti atleidyje.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

**LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.**

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3098

Savininkai A. ir S. KALUZA

**LIETUVIAI STALIAI
mloniai kviečia**aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti
su gaminių kokybe ir kainomis

2160 DUNDAS Street West • Tel. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. Striaupis

Res. tel. LE 6-5363

A & B TAILORSSav. A. B. Beresnevičius
343 Roncesvalles Ave.,
Toronto 3

(TARP GRANADIER RD. IR NEEPAWA AVE)

Tel. 531-1432

Vyrai ir jaunimo moderni drabužių krautuvė. Pasirinkimus įvairiusių m d d drabužių.

(MOD CONSERVATIVE FORMAL)

780 Queen St. W.
prie Gore Vale
Tel. EM. 4-7994**ART'S PHOTO STUDIO**Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.Viešintėlė lietuviška Toronto PARKDALE B-A
SERVICE CENTRE benzino stotis 1181 Queen St. W.
(prie Gladstone). Tel. 535-9468Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t. t. Automobilų vilkikas (towing). Autovėžnių taisymas, elektrinis (Alen Scop) patikrinimas.
Po darbo valandų skambinti tel. RO 6-8503.Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę (gegužės 4-9)
atidaryta visą parą — 24 valandas.**Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą**

Pagrindinė įstaiga: 670 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036.

Hamiltono skyrius:

293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čio gaustie tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelų, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminei ir draugai Europoje tikrai džiugsis.

PLUMBING and HEATINGJ. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus. Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH. 136 Tel. LE 2-5191**BALTIC MOVERS**VISŲ ROŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.Vežamas turas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 Dewson St., Toronto, Ont.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas

Lietuvius antstovė Jonas Jurenas

430 BATHURST ST.

Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

A.P. GARAGE

A. PASKEVICIUS

laikini persikėlė į

2264 DUNDAS ST. W.

LE. 5-9130

(International Auto Body)

Towers — Loblaw's klemas

Įvažiuojamas tiesiai į

Dundas gatvę.

SKAITYTOJAI PASISAKO**KĄ DARYS SU DONELAICIŲ
PALAIKAIŠ?**

„Donelaicių mums daugiau reikia“ — kalbėjo priviati svecias iš okupuotos Lietuvos, norėdamas pasakyti, kad rusų jūroje mūsų maža tauta išliko tik neeilini kultūrinis vertybių dėka. Kad tai ne vieno asmens nuomonė, matėm iš pastangų iškelti šį mūsų literatūros pradininką — Kristijoną Donelaicį jo 250 metų gimimo sukakties proga. Buvo pasiūlyta net Tolminkiemio klebono kapą surasti. Pasibaigus sukaktuviniams metams, vėl viskas nurimo — iš spaudos puslapių Lietuvoje Donelaicis vėl užmarštin nukelavo.

Visdėlio Mokslių Akademijos istorijos instituto darbuotojų pastangos nenuėjo veltui: Kristijono Donelaicio kaulai buvo surasti ir jau dveji metai laikomi šio instituto rūsyje. Bet ką su jais toliau darys, kur juos dabar palaidos? Mat, ne tik Tolminkiemio klebono bažnytelė suliginta su

žeme, bet ir pats Tolminkiemis pavardintas Čistije Prudi. Net Prūsų Lietuvos vardas išnykęs iš mažosios sovietinės enciklopedijos. Nebėra nė pėdsakų Kristijono Donelaicio būry. Ten gyvena rusai kolonistai. Leidoti Donelaicį Vilniuje taip pat nepatogu: tokį žingsnį „didysis brolis“ gali palaikyti ne tik nacionalistinėm atūgom, bet ir demonstracija prieš tautų draugystę... Tad ir dūlėja Kristijono Donelaicio kaulai istorijos institute Vilniuje. Instituto darbuotojai, apvaikinkavę savo pastangas lietuviams brangiui radiniui, vargu ar sušilauks ordinių iš rusų. Skt.

Red. pastaba. Kad Tolminkiemyje atlikti archeologiniai kasinėjimai, buvo jau ankščiau skelbta spaudoje. Tai patvirtina „Literatūra ir Menas“ 1969 m. 1 nr. Kokia medžiaga rasta, nekelbiama. Ar tai buvo kaulai, tektu suabejoti, nes juk Donelaicis mirė prieš beveik 200 metų. Matyt, šį Skt. informacija nėra visiškai tiksli.

LIUDNAS REISKINIS

Gegužės 3 d. Hamiltone, intrigu ir skundų suniekinatas, buvo priverstas iš savo pareigų atsistatydinti vienas šviesiausių jaunimo draugų ir vadų. Lūdi ne tik jo organizacija, bet ir dauguma mūsų visuomenės. Jaunimo širdys kraujuoja, matydamos neapykantą žmogaus žmogui. Jaunimas klausia — kur tu, lietuvi, eini, Ar tie individuali artimo meilės savo prievaiame gyvenime neapraktikuojai? Tada jau labai gaila, nes visi ekumeniniai Vatikano susirinkimai ir visas Kristaus mokslas praėjo pro juos jų nepalietęs.

M. Leparskienė

SPAUDOS IŠNAUDOJIMAS

Kanados pašto kainų pakėlimas už patarnavimą laikraščiam smarkiai palietė mažesnio tiražo leidinius ir dalis periodinių ir neperiodinių leidinių turėjo visiškai užsidaryti. Man, kaip lietuviui, kyla tuoj pat klausimas: o kaip su mūsų savaitiniu laikraščiu? Ar išsivers? Ar bus priversti padidinti prenumeratos kainą? Prašys aukų? Vietoj savaitinio padarys mėnesinį ar griebsis kitokių priemonių? Laikraščio išsilaikymas priklauso nuo prenumeratos, apmokamų skelbimų ir aukų. Didelis skaičius tautiečių laikas nuo laiko pamirina laikraštį kaip aukotojai savajai spaudai. Prie jų prisideda ir kai kuriuos organizacijos. Tūkstančiai susipratusių prenumeratorių įgalina laikraščio leidimą. Gausus būrys profesinių žmonių ir prekybininkų, besiskelbiančių savoje spaudoje, prisideda prie jos išsilaikymo.

Salia spaudos rėmėjų, yra ir jos išnaudotojų. Jie dedasi gudresniais už kitus — reklamuoja savo rengiamą koncertą, vaidinimą, balių ir t. t. be jokio atlyginimo laikraščiu. Jie nau-

OTTAWA. Ont.

STAIGI IR NETIKĖTA mirtis atėmė mylimą dukrę Dūtę. Dideliame mūsų skausme nuosirdžia užuojauta parodė kun. dr. V. Skilandzinas ir p. Balsevičius, besirūpinant jos laidotuviems. Jų rūpestis amžiais liks mūsų neužmirštas. Taip pat esam labai dėkingi mamytėi, sesutėms, jų šeimoms ir giminiams už tokį didelį rūpestį ir atsilankymą laidotuvių metu. Dėkojam visiems Otavos bei apylinkės draugams ir pažįstamiems, parodžiusiems tiek daug nuosirdumo ir artimo meilės mūsų liudysę. Už viską esam Jums visiems dėkingi —

Nuliūdę tėveliai ir broliai.

A. Povilonis,

R. R. No. 1 Richmond, Ont.

SUDBURY, ONT.

VAJUS LIETUVOS KANKINIŲ koplyčiai įrengti Šv. Petro bazilikoje Romoje truko tris sekmadienius. Iš eilės. Iš viso surinkta \$400. Kai kurie tautiečiai, kaip P. Mazaitis ir J. Vaičiūnas, kai tik pastebėjo laikraščiuose apie lietuviškos koplyčios įrengimą krikščionybės centre, nelaukė nei vaju, nei specialių paragiminių ir jau pernai pasiuntė savo auką. Lietuvos kankinių koplyčiai aukoj \$100: kun. A. Sabas; \$25: P. Mazaitis; \$24: V. Gudžiūnas; po \$20: P. Petrenas, A. Strakauskas, J. Vaičiūnas; po \$10: V. Juška, J. Remeikis, V. Skverekas, R. Slavickas, A. Zilėnas, A. Zilėnas a. a. J. Mišaišius atminimui, P. X. ponis X; po \$5: I. Balčiūnienė, A. Braškys, J. Čebatorius, P. Gurklys, A. Jasiūnas, A. Kusinskis, J. Kriaučiūnas, K. Kuncevičius, P. Mackevičienė, J. Martišius, J. Petrenas, M. Prancūnas, I. Račinskienė, A. Rukšys, E. Sakalauskas, J. Stankus; po \$3: M. Gližickienė, K. Šviežikas; po \$2: L. Baltutis, V. Bružas, P. Griškonis, A. Milčius, N. Paulaitienė, K. Ramonas, V. Stepšys, S. Semežienė, S. E. Tolvaite, P. Venskevičius, St. Wildė; po \$1: J. Bataitis, J. Gabrėnienė, K. Remeikis.

A. A. VLADAS SKRIPKUS, 53 m. žagarietis, po didelės automobilio nelaimės buvo nuvežtas į General ligoninę ir ten po 4 valandų, aprūpintas ligonio sakramentais, mirė. Jo žmona, mažiau sužeista, dar gulė ligoninėje. Gegužės 6 d. atvyko seserys Sofija Rakštienė iš Fruitland ir Liucija Skripkutė su Juozu Asmenavičium iš Hamiltono, sutvarkė visus reikalus. G. Lumbienė telefonu pranešė visiems Sudburio lietuviams apie nelaimę ir sukvietė koplyčion pamaldoms. Vieni užprašė daug Mišių, kiti papuošė koplyčią vainikais ir gėlėmis. Trečiadienio rytą nemazas būrys tautiečių susirinko koplyčion, kur kun. Ant. Sabas dar kartą sukalbėjo maldas ir visi nulydėjo karstą į CPR stotį paskutinei kelionei į Hamiltoną, kur gegužės 10 d. įvyko laidotuvių. Tą patį šeštadienį gimines užprašė gedulingas Mišias Sudburyje. Velionies sesutė Sofija Rakštienė, ilgą laiką gyvenusi Sudburyje, nuosirdžia dėkoja visiems Sudburio lietuviams už pareiktą užuojautą skausmo valandoje ir už tokį gražų jos brolio pagerbimą. — Visiems giminiams reiškiamė nuosirdžią užuojautą. Sudburis

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČENAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus
- be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina cismo priemonės ekskursijoms
- patarnauja atsiliekant gimines

Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

FRANK BARAUSKAS

INSURANCE AGENCY LIMITED

REAL ESTATE BROKER

STASYS DARGIS 481-6560

Mrs. EDNA FERRIER

857-1383 (Town of Bolton)

VISŲ ROŠIŲ APDRAUDA

231-2661 3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONT.

231-6226

St. Catharines, Ont.

DUOSNIŲ RĖMĖJŲ dėka KLB apylinkės valdyba, rengdama svarbiųjų įvykių minėjimus, gali pasiūlyti meninius vietinius iš kitur. Šiais metais pvz. Vasario 16 proga buvo pakviestas Toronto "Varpas". Išlaidoms padengti buvo surengta loterija, kuriai fantus suaukojo vietiniai tautiečiai. Loterija buvo ypač gausi medžio drožiniais. Visus žemiau išvardintus Niagara pusiasalio lietuvių, aukojusius loterijai 5 — 30 dol. apylinkės valdyba laiko garbės aukotojais ir reiškia jiems nuosirdžią padėką už duosumą. Taip pat priklauso padėka visiems, kad ir po mažiau aukojusiems pinigais bei įvairiais fantsais. Aukotojai: J. Alondrevičius, K. Butkus, S. Galdickienė, J. Girevičius, Z. Jakubonis, J. Kalainis, J. Kavolėlis, A. Lukas, P. Meškauskas, J. Paukštys, A. Panumis, P. Polgrimas, L. Pūslis, J. Satkevičius, J. Skeivelas, K. Stankus, K. Stundžia, P. Ulbienė, H. Žasnas, P. Dauginai.

P A D Ė K A

Nuosirdžiausią padėką reiškiau už dovanas, gėles, sveikėjimus ir lankymą ligoninėje man susižeidus: kun. B. Mikalauskui, OFM, kun. B. Bagdonui, OFM, iš Toronto, Bendruomenės valdybos atstovams A. Setkui ir P. Polgrimui, ramovėnų valdybos atstovui J. Satkui, SLA 278 kuopos valdybos atstovams — P. Polgrimui, A. Ališauskieni, J. Girevičiui ir J. Pankščiui; iš Toronto: p. p. N. J. Gaideliams, P. Gaideliui, V. Jasui, B. Gaidelytei; iš Hamiltono: M. J. Tarvydams, A. Klimui; iš Niagara Falls: V. S. Gudačiūnams; iš St. Catharines: P. ir J. Skeivelams, S. K. Galdikams, A. A. Panumiams, P. J. Kalainiams, B. K. Gegeckams, J. J. Venckams, A. J. Dainoroms, L. J. Vyšniauskams, A. L. Pūsliams, J. A. Zubrickams, K. J. Grigams, O. Vilbikaitienei, P. Meškauskui, A. Zosaiui, Z. Jakuboniui, J. Karzagui, S. Kuktaui, J. Sarapnicui. Didžiausią padėką P. ir J. Skeivelams už prižiūrėjimą namo man būnant ligoninėje. Jūsų lankymas sustiprino mane moraliai ir prisidėjo prie greitesnio pasveikimo. Dar kartą visiems dėkui —

A. Visockas

Š Y P S E N O S**Atostogos**

Patyręs tarnautojas aiškina naujokui, kiek atostogų gauna tos įstaigos tarnautojai:

— Šešias savaites: tris savaites asmeninių atostogų ir dar tris savaites, kai įstaigos viršininkas atostogauja.

Mokykloje

Mokytojas į mažojo Petriuko klausimą, ar jis bus baudžiamas už tai, ko nėra padaręs:

— Žinoma, kad ne.

— Tai gerai. Aš namuose privalomų pamokų nesu padaręs...

Lažybos

Bare įraudęs vyras gyrėsi, kiek daug galįs išgerti. Tas jo gyrimasis išpiko prašalaitiui, kuris pirmą kartą buvo užėjęs į barą.

— Gerai, — nebeiscentės tarė jis, — išgerk, štai, tą kibirą alaus, tai aš užmokesiu ir dar penkinę pridėsiu.

Pagyrūnas padėjo geriamajai bokalą ir išsmuko pro duris. Netrukus grįžo ir paprašė, kad barininkas prileistų kibirą alaus. Labai greit išgėrė tą kibirą ir tada atsigrįžo į tą, kuris pasiūlė lažybas.

— Laimėjai, — tarė prašalaitis. — Še penkinę. Bet pasakyk, ko buvai išėjęs?

Matai, ligi šiol niekad kibirais negėriau, tai buvau išsmukęs į gretimą barą išbandyti...

Ištraukos

„Pamokslininkas liepia kentėti, tačiau ir be jo liepimo kenti. Guodžia draugai, advokatai, guodžia bažnyčios ir karčiamoj, o niekas nepasako, ką žmogus turi veikti, kad to vargo nebūtų“ (77 psl.). „Jeigu išmintingieji išmokyti vargšus, kaip išbirsti iš vargo, tai jie patys nustotų savo klientų ir atsidurti lygybės absurde. Jeigu išmokyti arklį ne-traukti vežėčių, tai tu pats trauksi...“

(Iš A. Barono „Pavasario lietus“)

Parinko Pr. Ališ.

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lėmpos ir baterijos. Prityrę specialistai su ilga praktika

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Urba

NEPAMIRSKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! FRANK PETIT, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite į

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305**DR. E. ZUBRIENE**

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST

(prie Dundas)

Telefonas LE. 2-4108

DR. J. MATULIONYTE

DR. D. ANDRIULIONYTE

DANTŲ GYDYTOJOS

1796 Bloor St. W. (prie Keele)

Pirm., antr. ir penkt.: 9.30-5 v.p.p.

Antr. ir ketvirt.: 12.00 — 8 v.v.

Pagal susitarimą.

Tel. 766-1372

DR. V. J. MEILUVIENE

DANTŲ GYDYTOJA

184 ELLIS AVE.

(prie Queensway)

Tel. 762-1009.

Priima pacientus pagal susitarimą.

Kabineto telefonas LE 4-4451

DR. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.

1082 BLOOR ST. W., Toronto

(į rytus nuo Dufferin St.)

DR. N. NOVOSICKIS

dantų gydytojas

794 BATHURST ST.

(kampas Bloor & Bathurst)

Tel. 534-3370

Priima pacientus iš anksto susitarus

VALAU FOTELIUS

IR ĮVAIRIUS KILIMUS

Automatinis elektrinis valymas. Sutaisai išsirusius galus ir pradegintus kilimus.

P. KARALIONAS.

Skambinkite LE. 3-4912.

NOTARAS**A. LIUDZIUS, B.L.**

Bendradarbis V. S. MASTIS, LL.D.

Namų, ūkių ir betkurio verslo pirkimo-pardavimo dokumentų sudarymas, mirtiečiai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai.

421 Roncesvalles Ave.

Toronto - Dominion Bank pastate

II aukstas — įėjimas iš

Howard Park Ave.

Telefonai: įstaigos 537-1708

namų 279-7980

Priėmimo laikas: kasdien nuo 10

v.r. iki 1 v.p.p. išskyrus trečiadienius

ir sekmadienius. Antradieniais

ir penktadieniais nuo 6-8 v.v.

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktoria BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2-5493

— Sutvirtinimo sakramento iškilmes — šį sekmadienį 11 val. pamaldų metu. Sutvirtinimo apeigas atliks vysk. V. Brizgys. Sutvirtinamieji renkami į par. salę 10.30 v. Pasikūtinė pamoka, repeticija ir išpažintis — šį seštadienį 3 v. Sutvirtinamiesiems iškilmių drabužiai bus išduodami šį seštadienį po repeticijos. Sutvirtinimo kūmai taip pat prašomi sekmadienį susirinkti 10.30 v.r.

— Ilgojo savaitgalio proga šį sekmadienį 5 v. p.p. pamaldos bus Gerjojo Ganytojo stovyklos koplyčioje Springhurst.

— Gražiai praėjo pirmosios Komunijos iškilmės praėjusį sekmadienį 10 val. pamaldų metu. Padėka sėdėlei vyresniajai M. Rita už rūpestingą vaikų paruošimą pirm. Komunijai.

— Motinos Dienos proga kviečiama paeiti Mišias už motinas. Specialūs lapeliai padėti bažnyčios prieangyje. Jie gražinami sekmadieniais pamaldų metu.

— Lietuvių kapinėse palaidoti: a.a. Vladas Skripukas iš Sudbury ir a.a. Benediktas Zubrickas iš Toronto. Vėlonių gimimės ir artimiesiems nuosirdi užuojauta.

— Šį seštadienį 8 v. pamaldos už a.a. Karolį Balciną, 9 v. — už a.a. Benediktą Zubricką. Sekmadienį 10 v. — už a.a. Mykolą Gvildį, 12 v. — už Vaisių gimines.

Lietuvių kapinėse koplyčios ir paminklo pašventinimas įvyks birželio 1, sekmadienį. Pamokslą iškilmių metu kapinėse pasakys prel. J. Balkūnas. Koplyčios ir paminklo statybai aukuoja po \$100: Z. Laurinavičius iš Tilbury, K. Gaidamavičius, B. Norkus, M. ir P. Petruskauskai; po \$50: V. Girnius, A. Vaitkus; po \$20: P. Kirstukas, E. Stungrys, M. Adams, A. ir R. Puidokai, V. Puniuškiene, V. Bucevičius ir B. Kiaučeliūnas. Sešiolikiai naujų paminklų išlieti pamatai. Plastikinės gėlės nuo kapų nuimamos šią savaitę.

V. Bačenai, All Seasons kelionių įstaigos savininkas, gegužės 9 d. iškrisdo Europon. Applančius Amsterdamą, Vakarų Berlyną ir kitus miestus; grįš į Torontą gegužės 18 d.

IVAIROSE LIGONINĖSE atliekama praktika ir baigęs ligoniu priežiūros bei praktiškos medicinos kursą B. NAUJALIS vėl reguliariai priima pacientus SVEIKATOS KLINIKOJE, 460 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONT. Priėmimo valandos nuo 8 v. ryto iki 8 v. vakaro, susitarus telefonu LE 3-8008.

VASAROTOJŲ DEMESŲ! Lietuviškos vasarvietės Cape Cod vilos "AUDRONĖ" savininkai dr. Ed. ir Marija Jonsonai praneša, kad šiais metais vėl "Audronė" atidaro nuo birželio 21 dienos ir jau DABAR PRIMAMI UŽSAKYMAI. Kreiptis: Ed. Jonsonas, 15 Rosedale St., Boston, Mass. 02124, tel. 288-5999, o po birželio 21 d. — tiesiai į vilą "Audronė": Mrs. Marija Jonsonas, 87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655, USA. Visi maloniai kviečiami atvykti ir praleisti savo atostogas prie atviro Atlanto jūros paplūdimio, pušų pavėsį ir žalumynuose paskendusioje viloje "Audronė". (sklb.)

SPRINGHURSTE, sekančioje gatvėje nuo lietuvių bažnyčios, išnuomojamas šviesus izoliuotas vasarnamis. Skambinti po 6 v. v. tel. LE 1-5982.

GYVENANTIS Niagaros pusiasalyje pasiturintis 56 metų amžiaus našlys nori susirašinėti su tokio pat amžiaus našle. Rašyti "Tėviškės Žiburių" administracijai — "Našliui".

REIKALINGA VYRESNIO AMŽIAUS moteris (gali būti ir vedusi) pora) nuolatiniams viešbučio valymo darbui. Kreiptis: Algis Barkauskas, Theford Hotel, Theford, Ont. Tel. 296-4973.

ATLIEKU VISUS NAMŲ MEDŽIO REMONTŲ DARBUS. TEL. 535-4724.

SUOMISKA PARTIS — MAUDYMASIS IR MASAZAS 583 Annette St. Tel. 767-4086 Atidaryta vyrams ir moterims nuo antradienio iki šeštadienio 1—11 val. vakaro

Parduodamas nepasterizuotas medus IS NUOSAVO BITYNŲ ĮVAIRIAIS KIEKIAIS. Skambinti tel. 534-0563 30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

MUZĖJAUS RETENYBĖ Parduodamas baigiančios pranykti nepriklausomos Lietuvos sidabrinės monetos: 5 litai su J. Basanavičiaus atvaizdu, 10 litų — su Vytauto Didžiojo, 10 litų — su prezidento A. Smetonos ir kitos. Kainoraštis — pareikalavus. P. ZABLOCKIS, 2333 ONTARIO ST., Vancouver 10, BC, Canada

Jaunimo ansamblių vadovai — montrealietis Z. Lapinas ir torontietė D. Viskontienė Montrealyje "Gintaro" ansamblio krikštynose

MOTINOS, MOKYTOJAI, MOKINIAI

Motinos Dienos minėjimas ir Toronto Maironio šeštadieninės mokyklos metų pabaiguvės buvo sujungti į vieną iškilmę, kurią gegužės 11 d. surengė KLB apylinkės valdyba, mokykla ir tėvų komitetas. Apylinkės pirm. L. Sveždaitė atidarė iškilmę Prisikėlimo salėje gražiu įdėniu žodžiu ir pakvietė mokytojus, mokytojas ir mokinius. Visi iškilmės vainikuota Lietuvos himnu. Mokytojų tėvų komitetas suruošė vakarienę Sv. Jono Kr. par. salėje. U.

SESTADIENINĖS MOKYKLOS 10 SKYRIŲ 1969 M. BAIGĖ:

1. Kestutis Abramaitis, 2. Angelė Abramaitytė, 3. Silvija Augaitytė, 4. Vytautas Bačenai, 5. Irena Batarlaitė, 6. Nijolė Bočkutė, 7. Ramutė Bražkaitė, 8. Vida Bubelytė, 9. Janytė Čižkaitė, 10. Vincas Didžbalis, 11. Jolanda Dūdaitė, 12. Sigita Dūdaitė, 13. Ramona Girdauskaitė, 14. Sigita Gudavičiūtė, 15. Mikas Gvildys, 16. Algis Janulaitis, 17. Dalė Jurkaitė, 18. Rimantas Kakevičius, 19. Daiva Kasparavičiūtė, 20. Danutė Kazlauskaitė, 21. Danutė Kiaupaitė, 22. Jūratė Kobelskytė, 23. Elenutė Kriščiūnaitė, 24. Gražina Laurinaitė, 25. Gražina Mačionytė, 26. Romanas Marijošius, 27. Daiva Mikšytė, 28. Sofija Norkutė, 29. Jonas Plučas, 30. Petras Plučas, 31. Petras Razgaiztis, 32. Lina Razgaizytė, 33. Laima Simanavičiūtė, 34. Algis Simanavičius, 35. Vytautas Sinkevičius, 36. Jūratė Sriubikytė, 37. Gina Stankutė, 38. Eduardas Stravinskis, 39. Raimundas Sungaila, 40. Raminta Sapočkaitė, 41. Jūratė Šeškutė, 42. Nora Šimkutė, 43. Edvardas Taseckas, 44. Kristina Totariūtė, 45. Ramunė Underytė, 46. Dainius Vaidila, 46. Vida Vaitiekūnaitė, 48. Auksuolis Valiūnas, 49. Ramūnas Vanašas, 50. Birutė Žalauškaitė, 51. Daina Zukauskaitė, 53. Vyt. Žulys.

Toronto Lietuvių Akademikų Draugijos metinis susirinkimas įvyko gegužės 5 d. Prisikėlimo muzikos studijoje. Per 1968-69 mokslo metus Draugija suruošė 6 paskaitas. Narių skaičius priaugo, visuomenės susidomėjimas paskaitomis buvo gan didelis. Susirinkimas svarstė praėjusių darbų ir ateities planus. Prietais išvados, kad Draugija per 6 metus davė akademikams ir Toronto visuomenei daug intelektualinių vertybių. Kaip visuomenė, taip ir dabar Draugija rūpinasi lietuvių išsilavinimo ir jos kultūros puoselėjimu. Draugijai taipgi svarbu supažindinti jaunąją kartą su įvairiais mokslo ir meno, literatūros ir visuomenės klausimais akademiniame plotmėje, pristatyti išsilavinusiuose intelektualus. Valdyba, užbaigdama 1968-69 m. veiklą, nuosirdžiai dėkoja visiems paskaitininkams, Prisikėlimo parapijos vadovybei už patalpą, "Tėviškės Žiburiams" už garsinimą, Pr. Alšėnui už rūpestingai parasytas paskaitas apžvalgas ir visiems svečiams bei nariams, kuo nors prisidėjusiems prie Draugijos veiklos. Į 1969-70 m. valdybą išrinkti: Vaclovas Liačas, Raimondas Stirbys, Vida Šukienė ir Sofija Butkevičienė. Naujai valdybai linkime sėkmės bei išstvermės toliau testu Draugijai veiklą, praeičiant ir įvairinant jos programą. Valdyba

Čiurlionio ansamblis iš Klevelando koncertuos Toronto gegužės 31, seštadienį, 7.30 v.v., Ryersono instituto auditorijoje, kur telpa arti 1500 dalyvių. Ansamblio atvyksta su visai padaliniais: mišriu chorą, kanklininkais, solistais, tautiniais šokiais. Didžioji programos dalis bus paimta iš koncerto PLB seimo metu Niujorke. Koncertą rengia KLB Toronto apyl. valdyba ir lietuvių kapinių administracija laisvės kovų paminklo ir kapinių koplyčios pašventinimo išvakarėse. Bilietai į koncertą bus gaunami nuo šio savaitgalio (vietos numeruotos). Bilietų kaina nuo \$4 — \$2. Sestadieninės liet. mokyklos mokiniams — 50 ct. Norima mokykliniam jaunimui duoti progą išgirsti vieną geriausių mūsų išeivijos ansamblių.

Dokumentinį filmą apie Čekoslovakijos okupaciją rodyt CBC televizijos tinklas gegužės 20, antradienį, 10 v.v. Filmas pavadinamas "Seven Days to Remember". Jis padarytas čekų okupacijos dienomis ir slapta išgabentas užsienin.

Boris Volkoff baletu studija, kurioje mokosi ir keletas lietuvių, mini savo veiklos 40 metų valdybą išrinkti: Vaclovas Liačas, Raimondas Stirbys, Vida Šukienė ir Sofija Butkevičienė. Naujai valdybai linkime sėkmės bei išstvermės toliau testu Draugijai veiklą, praeičiant ir įvairinant jos programą. Valdyba

REIKALINGOS STOVYKLOS SEIMININKES, galinčios Wasagoje ar Dainavoje stovyti metui dirbti virte. Už darbą vienas vaikas gali stovėti nemokamai. Ponių, galinčių dirbti Wasagoje nuo liepos 6 iki 19 d., prašomos skambinti P. Girdauskiui 533-0342, galinčios dirbti Dainavoje nuo birželio 22 d. ir visą liepos mėnesį arba bent dvi savaites, — seselei Ignai tel. 534-5773.

PARDUODU bites su avilais. LE 4-1348, 75 Beaconsfield Ave., Toronto 145, Ont.

PARDUODAMAS VARTOTAS. bet gerame stovyje pianinas. Skambinti tel. 535-9397.

BARONESSA BEAUTY SALON 2265 BLOOR ST. W. TEL. 762-4252 (kampas Bloor-Durie gatvių). Sav. Alė Kerberienė

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi TAIŠOM IR PARDUODAM T.V. HI-FI STATOM IR TAIŠOM T.V. ANTENAS 532-7733 Sav. R. Sasulius 1613 Dundas St. W.

Ateitininkų šventė Montrealyje įvyko balandžio 27 d. Gražus būrelis moksleivių, studentų ir jaunųjų ateitininkų atgyveno į Aušros Vartų parapijos bažnyčią padėkoti Dievui už palaimą, vaisingus veiklos metus bei paprašyti tolimesnės globos. Sv. Mišios buvo atlaikytos už mirusius ateitininkų vadus. Pamokslą pasakė AV par. klebonas kun. L. Zaremba, SJ. Moksleiviai atnešė aukojamą vėną ir ostijas. Šioje parapijoje tai buvo pirmas toks atvejis. Parapijos salėje įvyko iškilmingas aktas, kuriame vadovavo moksleivių koordinatorių P. Styra, R. Abramaitytei ir V. Kizerskytei perskačius moksleivių bei jaunųjų komisijos egzaminų protokolus, įžodį davė 9 jaunuolių, 19 moksleivių. Reikia pasidžiaugti, kad Montreale ateitininkų istorijoje pirmą kartą į moksleivių įsijungė ir berniukai. Po įžodžio sekė įvairūs sveikinimai. Paskaitą "Jaunimas ir mes" skaitė V. Kolyčius iš Toronto. Paskaita savo aktualumu buvo įdomi, bet jaunimui per ilgą. Mening dalį atliko jaunimas, vadovaujamas ses. Margaritos ir seselės Jonės. Sceną puošė labai originaliai paruoštas ateitininkų ženkliškis, kurį paruošė ses. Jonė. Dėl laiko stokos šiai šventės daliai teko nedėkingiausia vieta. Vykstant scenoje programai, tuo pačiu metu metu salėje teko stiprintis tuoj pat išvykstančiam Toronto jaunimui. Visdėlio Montreale jaunimas entuziastingai iki galo atliko savo dalį gražiai. Sveikintina. Aplamai, šventė praėjo gražioje nuotaikoje, su nauju jaunimo ryžtu: dirbti, kovoti dėl Lietuvos! T. L.

Motinos Diena šiais metais buvo atšvęsta su specialiu minėjimu AV parapijoje. Kun. L. Zaremba, SJ, gegužės 11 d. 5 v. p.p., atliko pamaldas bažnyčioje, kur buvo prisimintos mirusios motinos. Salėje gražiai programą paruošė lituanistiniai kursai, padėdami tėvų komiteto. Ji buvo pradėta giesme "Marija, Marija". Sklandžiai pranešė Raimundas Zabielauskas. Be kitko, jis pranešė, kad rengėjai šia progą atgrynėję motinas: p. Skučienę, p. Mačiūkiene ir p. Cepaitienę, neseniai atvykusią iš Lietuvos. Pagrindinė kalbė buvo kvietimas kun. Pr. Gaidai iš Toronto. Meninėje dalyje jaunimas pasirodė su gerai paruoštomis deklamacijomis, kankliu ir birbyniu muzika, chore daina ir tautiniais šokiais. Visi jais gėrėjosi ir kai programa baigėsi daina "Lietuva brangi", pilna salė dalyvių davė nenorėjo skirstytis. Visą programą, įskaitant pamaldas, užtruko valandą ir 40 min.

Lituanistinių kursų vedėja yra Br. Lukoševičienė, mokytojai: M. Jonynienė, H. Lapinienė, S. Barauskas, R. Otto. Jų mokinių, kiek buvo galima matyti iš pasirodymo Motinos Dienos programoje, pasižymi gera lietuviška tarena.

L. Stankevičius, Montreale lietuviškosios radijo programos vedėjas, išleido muzikos plokštelę "Lauksiu tavęs". Joje įdėniuota 12 dainų ir operinių ištraukų. Solistų tarpe yra E. Saulėvičiūtė, R. Marijošius, E. Ivanauskas, St. Laurinaitis, L. Abelnaitis. Kaina — \$5, persiuntimas — 75 ct. Adresas: Lithuanian Radio Programme, 1053 Cr., Albanel, Duvernay, P. Q.

"Liepsna" — Montreale lituanistinių kursų laikraščio 2 n. išleistas Motinos Dienos proga. Jį leidžia lituanistiniai kursai. redaguoja: Rasa Lukoševičiūtė, Vida Burbaitė, Rūta Počauskaitė, Rimas Ališauskas, Rūta Rudinskaitė. Talkino mokytoja M. Jonynienė ir Pr. Rudinskis. Laikraštėlis techniškai gražiai su tvarkytas. Gana daug straipsnelių, parašytų pačių mokinių.

Dienraštis "The Montreal Star" gegužės 5 d. laidojo atspausdinto savo korespondento Maskvoje David Levy reportažą "Untidy Russia demands tidy politics". Jame minimos ir Baltijos valstybės. "Pasizūrejęs i betkokią viešą pastatą Baltijos respublikose jautiesi esąs Kanadoje. Ten statytojai stengiasi padaryti taip, kad jų nauji pastatai naujai ir atrodytų." Statybinių medžiagų jie perka gražiojoje Suomijoje. Dėlto Baltijos respublikos yra laikomos Sov. Sąjungos vakarais. Mini korespondentas Vilnių kaip Lietuvos sostinę ir Trakus, kurių pilis esanti atstatoma (jau atstatyta, Red.).

A. NORKELIŪNAS Commissioner of the Superior Court of Montreal MONTREAL ENTERPRISES REG'D VISŲ ROSIŲ DRAUDIMAS 6695 - 35 to Ave., Rosemount (kampas St. Zotique) Montreal, 36 Que. Tel. RAYmond 7-3120

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

DUODA PASKOLAS:	MOKA UŽ:
Asmeninės iš 9 %	Depozitus 5.0%
Nekiln. turto iš 8.5%	Sėrus (numatyta) 5.5%
įskaitant gyvybės draudimą	Term. ind. 1 metams 7.0 %
iki \$10.000.	Term. ind. 2 metams 7.25%
JAU ISDUOTOS PASKOLOS	Term. ind. 3 metams 7.25%
iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%)	Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2.000 sėrų sumos.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v. Darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskyrant šeštadienius. Vakara — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val. 3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakara — pirmadienį, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. Ir per visus ligonius savaitgalius.

MONTREAL

Sv. Kazimiero par. žinios

— Parapijos choro koncertas įvyko gegužės 3 d. Choras, vadovaujamas muz. A. Ambrozaičio, repertuarą išpildė gerai. Baletą šoko p. Lukauskaitė. Tautinius šokius atliko jaunimas. Dėl kiekvieną seštadienį vykstančių parengimų salė nebuvo perpildyta, bet apie porą šimtų asmenų dalyvavo. Choro koncertas davė grynų pelno \$375.25.

— Parapijos choras pakviestas atlikti programą Vytauto Didžiojo klube.

— Sv. Kazimiero parapijos klebonas kun. dr. F. Jucevičius gegužės 4 d. pamaldų metu pranešė, kad kun. J. Gaudzė išvyksta iš Montreale, kur išbuvo beveik 5 metus.

— Užpraėjusio sekmadienio rinkliava — \$148.86.

— Pradėti bažnyčios vidaus dažu darbai. Jie vykdomi talkos būdu, be rangovų, nes taip daug pigiau.

— Šiuo metu kun. J. Gaudzė yra išvykęs atostogų.

Aušros Vartų par. žinios

— Pagal Kanados vyskupų nutarimą, Dangun Zengimo šventė — šeštinės nukeliamos į sekančią sekmadienį, šiais metais — į gegužės 18 d.

— Gegužinės pamaldos — trečiadieniais ir penktadieniais 7.30 v.v., sekmadieniais — po 11 val. Mišių.

— Šį sekmadienį, gegužės 18, Sv. Onos Dr-jos valdyba šaukia susirinkimą tuoj po 11 val. Mišių parapijos salėje.

— Šį sekmadienį po 11 val. Mišių — tretininkų susirinkimas.

— Gegužės 21 d., trečiadienį, tuoj po gegužinių pamaldų — religinė konferencija NPM seselių patalpose.

— Gegužės 4 d. vysk. V. Brizgys mūsų parapijoje teikė pirmąją Komuniją ir Sutvirtinimo sakramentą. Parapijos choras labai gražiai pagiedojo "Ecce Sacerdos" ir kitas Mišių giesmes. Po pamaldų didelės parapijiečių būrys kartu su vyskupu, sakramentus priėmusiais vaikais ir ju tėvais dalyvavo valiesė. Atsilankė — kun. dr. F. Jucevičius ir kun. J. Gaudzė.

— Rengiasi tuoktis: Gediminas K. Stankaitis su B. Ann Young ir Vytautas J. Petrulis su Joy L. Holdaway.

— Užpraėjusio sekmadienio rinkliava — \$248.04.

— Regina Tauteraitė ištekojo už N. R. White.

— Aukojimo bažnyčios fondai \$100: K. Smilgevičius; \$50: A. Narkelionas; \$10: A. Keblys, K. Sagaitis, I. Sirevičius. Aukojimo altoriui po \$10: V. Drešeris, P. Kvietkauskas, M. ir O. Martusevičiai.

— Naujam altoriui ir kitiems šventovės pertvarkymams surinkta \$4-302.85. Išeista: altoriui, sakykloms ir kitiems marmuro darbams \$1,890, naujiems garbiakalbiams ir mikrofonams \$127.11, presbiterijos šviesoms sutvarkyti \$47.50, presbiterijos kilmui \$1,000.47, presbiterijos perdarymui \$150, naujai spintai liturginiams drabužiams \$183.08; naujos choro pakopoms \$105.78, smulkiems patvarkymams \$30. Lietuviai specialistai dar labai dideles nuolaidas arba visai nemė už darbą. Žvakides paaukojo NPM seserys.

Dienraštis "The Montreal Star" gegužės 5 d. laidojo atspausdinto savo korespondento Maskvoje David Levy reportažą "Untidy Russia demands tidy politics". Jame minimos ir Baltijos valstybės. "Pasizūrejęs i betkokią viešą pastatą Baltijos respublikose jautiesi esąs Kanadoje. Ten statytojai stengiasi padaryti taip, kad jų nauji pastatai naujai ir atrodytų." Statybinių medžiagų jie perka gražiojoje Suomijoje. Dėlto Baltijos respublikos yra laikomos Sov. Sąjungos vakarais. Mini korespondentas Vilnių kaip Lietuvos sostinę ir Trakus, kurių pilis esanti atstatoma (jau atstatyta, Red.).

"Lito" valdyba nutarė padidinti palūkanas už terminuotus indėlius. Už vienu metų indėlį dabar bus mokami 7%, už dveju ir treju metų indėlius 7.25%. Montreale lietuviai kviečiami kuo daugiau santaupų perkelti į "Lito", kad padidėjusi apyvarta atsvertų didesnes mokamas palūkanas už santaupas, nekeliant palūkanų už paskolas.

Jaunųjų narių ekskursija į "Upper Canada Village" įvyks birželio 21, seštadienį. Dalyvauti galės "Lito" nariai nuo 7 iki 16 m. amžiaus.

Ruošiamasi išvesti ir išsiuntinėti nariams Kvebeko kooperatyvą įstatymą (Savings and Credit Union Act, Chapter 293). Po bus sukiestas diskusinis "Lito" narių pobūvis "Lito" statusu klausimui.

Nepaprastas "Lito" susirinkimas — 1969 m. birželio mėn. 1, sekmadienį, 3 v.p.p., D.L.K. Vytauto Klube, 2159 St. Catherine East, Montreal. Darbotvarkė: 1. Susirinkimo atidarymas. 2. Balso skaičiuotojų ir tikrintojų rinkimai. 3. Praeito metinio susirinkimo protokolų skaitymas ir nriemimas. 4. Išejimas iš Quebec Credit Union League. 5. Perėjimas į Cendel Credit Union Federation. 6. "Lito" statutui peržiūrėti komisijos sudarymas. 7. Susirinkimo uždarymas. Registracija prasidės 2.30 v. p. n. Nariai prašomi atsižvelgti nario knygeles. P. Rudinskis. "Lito" sekretorius